

3

ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

රටෙහි දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් මධ්‍යකාලීනව ශ්‍රී ලංකාවට ඉහළ සහ තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වාගෙන යාමට පහසුකම් සපයනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එය ජනතාවගේ ජීවන මට්ටම වැඩි දියුණු වීමට ද හේතු වනු ඇත. කාලානුරූපීව සිදුකරන ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් ආර්ථිකයේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිවන අතර, එය ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන ධාරිතාව පුළුල් වීමට ද උපකාරී වනු ඇත. එසේම එය ඵලදායීතාවය වැඩිදියුණු වීමටද, ප්‍රාදේශීයව පවතින ආර්ථික විෂමතාව අඩු වීමටද හේතු වනු ඇත. මානව සම්පත ආර්ථිකයේ අවශ්‍යතාවන්ට ගැලපෙන ලෙස සකස් කිරීම සඳහා සමාජ යටිතල පහසුකම් උසස් මට්ටමක පැවතීම අවශ්‍ය වන අතර, එය ආර්ථිකය, දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක් බවට පරිවර්තනය කිරීමෙහිලා අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. 2010 වසරේ දී රජයේ ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහන, මාර්ග, බලශක්තිය, ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්ෂාව, වරාය හා ගුවන් සේවා, ප්‍රවාහනය හා ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය යන සමස්ත ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන අංශ කෙරෙහි අවධානය යොමුකොට ඇත. පසුගිය වසර කිහිපය තුළ දී රජය විසින්

ආරම්භ කරන ලද ප්‍රධාන මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක්ම 2010 වසර අවසානය වන විට නිම කිරීමට ආසන්නව පැවතුණි. නොරොච්චෝලේ ගල් අඟුරු බලාගාර ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර සහ හම්බන්තොට වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියරෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2010 වසරේ දී අවසන් වූ අතර, දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය සහ ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරය යන ව්‍යාපෘතිවල ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් අදියරේ පැවතුණි. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා රජය විසින් දරනු ලැබූ රාජ්‍ය ආයෝජනය 2010 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 337 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ග්‍රාමීය ආර්ථිකය නගා සිටුවීම මගින් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් තුළිත ආර්ථික වර්ධනයක් අත්කර ගැනීම සඳහා “මග නැගුම” ග්‍රාමීය මාර්ග සංවර්ධන වැඩසටහන, ග්‍රාමීය විදුලිබල සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, විදුලි සංදේශ සේවා ජාලය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘති, සුළු පරිමාණ වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති සහ ග්‍රාමීය ප්‍රජාව සඳහා වෙන් වූ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

සමාජ දර්ශක මගින් පෙන්වුම් කරන පරිදි, රටෙහි මූලික සමාජ ආර්ථික පහසුකම් තවදුරටත් සතුටුදායක මට්ටමක පැවතුණි. 2010 වසරේ දී සෞඛ්‍ය අංශයේ භෞතික යටිතල

පහසුකම් මෙන්ම මානව සම්පත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ද පියවර ගෙන ඇත. අධ්‍යාපන අංශය තුළ ක්ෂේත්‍ර කිහිපයකම සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දැකිය හැකි විය. එනම්, දිවයිනේ සෑම ප්‍රදේශයකම පාසල් මගින් සපයනු ලබන අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට කටයුතු කරන අතර, දැනට පවතින අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සංශෝධනය කිරීම සඳහා නව අධ්‍යාපන පනතක් සකස් කිරීමට පියවර ගනු ලැබිණ. අධ්‍යාපන අංශයේ නිමැවුම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණ ද, ආර්ථිකයේ ශ්‍රම ඉල්ලුම හා සැපයුම අතර ඇති නොගැලපීම තවදුරටත් දැකිය හැකි විය. එම නිසා රටෙහි මධ්‍ය හා දිගුකාලීන සංවර්ධන සැලැස්මට ගැලපෙන ආකාරයට අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය ශක්තිමත් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතු වේ. ශ්‍රී ලංකාව කලාපයේ අනෙකුත් රටවල් සමග සංසන්දනය කිරීමේ දී ඉහළ මට්ටමක සමාජ සංවර්ධනයක් ළඟා කරගෙන ඇති නමුත්, එම ජයග්‍රහණ මේ වන විට රටෙහි සිදුවෙමින් පවතින ජනගහන සංයුතියේ ඇතිවන වෙනස්කම්, ජනතාව බෝ නොවන රෝගවලට ලක්වීමේ ප්‍රවණතාවයක් පැවතීම හා බෝ වන රෝගවලට ගොදුරුවීමේ අවදානම යළි මතු වීම මෙන්ම ආර්ථිකයේ ඇතිවෙමින් පවතින ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් යන කරුණු නිසා අභියෝගයට ලක්වෙමින් පවතී. ජනගහනය වියපත් වීම, බෝනොවන රෝග ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, ඇතැම් බෝවන රෝග යළි ඉස්මතු වීම යන ගැටලුවලට සෞඛ්‍ය අංශය විසින් අනුගමනය කරන ප්‍රතිපත්ති හා ක්‍රියාමාර්ග යළි පෙළගැස්වීම තුළින් විසඳුම් සෙවිය යුතුය. ඉහළ ගුණාත්මක භාවයකින් යුත් සේවා සඳහා ජාත්‍යන්තරව ඇති ඉල්ලුම ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යන වාතාවරණයක් හමුවේ ඉහළ ගුණාත්මක බවින් යුත් සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන හා අනෙකුත් වෘත්තීමය සේවා අපනයනය කරන රටක් බවට පත්වීමට ශ්‍රී ලංකාවට විභවතාවක් පවතී. මේ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට දැනටමත් පවතින තරඟකාරී වාසි, එනම් රටෙහි උපායමාර්ගික පිහිටීම, තරඟකාරී මිල ගණන් හා යෝග්‍ය ග්‍රම්ක පිරිසක් සිටීම වැනි කරුණු එම සේවා සඳහා විදේශීය ඉල්ලුම ආකර්ෂණය කර ගැනීමට උපකාරී වේ. මෙම විභවතාව නිසිලෙස භාවිතා කළහොත්, ලංකාවට සැලකිය යුතු විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් උපයන මූලාශ්‍ර බවට මෙම සේවා පත් කර ගත හැක.

රජය රටේ ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පදනම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා දරන කැපවීම ප්‍රශංසනීය වන අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ මූලික යටිතල පහසුකම් සපයනු ලබන රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්ගේ මූල්‍ය කළමනාකරණය හා එම උපයෝගීතා සේවා මිල කිරීම ප්‍රශස්ථ ආකාරයට සිදුකිරීම මගින් එම ආයතනවල දිගුකාලීන පැවැත්ම තහවුරු කිරීමට ද කටයුතු කළ යුතුය. මෙම ආයතන

3.1 සංඛ්‍යා සටහන **යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන**

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු. බිලියන	ද.දේ.නි.%(අ)	රු. බිලියන	ද.දේ.නි.%(අ)	රු. බිලියන	ද.දේ.නි.%(අ)
2001	54.9	3.9	14.6	1.0	69.5	4.9
2002	51.7	3.4	15.7	1.0	67.4	4.4
2003	58.7	3.2	19.2	1.1	77.9	4.3
2004	61.3	2.9	29.0	1.4	90.3	4.3
2005	77.5	3.2	60.4(ආ)	2.5	137.9	5.7
2006	106.8	3.6	48.4	1.6	155.2	5.3
2007	141.2	3.9	55.0	1.5	196.2	5.5
2008	168.9	3.8	60.2	1.4	229.1	5.2
2009	256.4	5.3	53.9	1.1	310.3	6.4
2010(ඇ)	280.8	5.0	56.2	1.0	337.0	6.0

(අ) 2003 වසරේ සිට, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ සංඛ්‍යාලේඛන ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ. මූලාශ්‍රය: මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 (ආ) සුනාමි ව්‍යසනය ආශ්‍රිත ඉදිකිරීම් සඳහා වූ ප්‍රාග්ධන වියදම් ද ඇතුළත් ය
 (ඇ) තාවකාලික

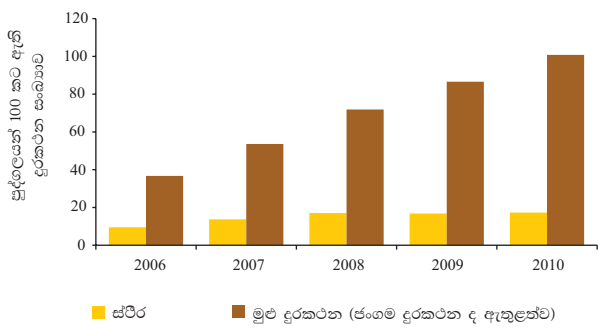
ඔවුන්ගේ මූල්‍ය අලාභ පියවා ගැනීම සඳහා රජයේ අයවැය හා බැංකු පද්ධතිය මත රඳා පැවතීම අවම මට්ටමක පවත්වා ගැනීම, සාර්ව ආර්ථික ගැටලු අවම කිරීම සඳහා වැදගත් වේ. මෙම ගැටලුවලට පිළියම් වශයෙන් රජය මෙම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්හි මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පියවර ගැනීමේ කටයුතු ආරම්භ කර ඇත. කළමනාකරණ ප්‍රතිසංස්කරණ තුළින් මෙම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් තම සමාජීය වගකීම ඉටුකරන අතරම රජයට ලාභාංශ ගෙවිය හැකි ආයතන බවට පරිවර්තනය කිරීම මෙහි අරමුණ වේ. මේ යටතේ රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් නව්‍ය මූල්‍යකරණ ක්‍රම, වඩාත් උසස් යහපාලන හා කළමනාකරණ පුරුදු, එළදාසී සමාගම් පරිපාලනය සහ මෙම ආයතනවල කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මහජනතාවට ඇති වගකිවයුතු භාවය වැඩිකර ගැනීම යන අංශ පිළිබඳව වැඩි අවධානයකින් කටයුතු කිරීම සඳහා බෙදිරියමත් කෙරිණ. එම ආයතන සඳහාම වෙන්වූ ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ සැලසුම් මගින් රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම අරමුණු කොටගෙන රාජ්‍ය සම්පත් හා ව්‍යාපාර කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය පිහිටුවන ලදී. පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය තුළින් මෙම ආයතනවල කාලානුරූපී වෙනස්කම් ඇතිකිරීම හා ඒවායේ මෙහෙයුම් හා කළමනාකරණ කටයුතුවල කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කළ හැකි නිසා රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය ද බෙදිරියමත් කරන ලදී. මෙම ප්‍රයත්නයන් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කිරීම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්හි දිගුකාලීන මූල්‍යමය පැවැත්ම තහවුරු කිරීම සඳහා ද, ඒවායේ සේවා සැපයුම හා ගුණාත්මක භාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ද තීරණාත්මක වනු ඇත.

3.2 ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරිත්වය

පහිටුවීම් හුවමාරු සේවා

2010 වසරේ දී ප්‍රධාන වශයෙන්ම උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වලින් විදුලි සංදේශ සේවා සඳහා ඇතිවූ ඉල්ලුමේ වැඩිවීම පිළිබිඹු කරමින් විදුලි සංදේශ අංශය අඛණ්ඩ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ජංගම දුරකථන සංඛ්‍යාව මිලියන 17.2 ක් දක්වා සියයට 20.9 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, ස්ථාවර දුරකථන සංඛ්‍යාව මිලියන 3.6 ක් දක්වා සියයට 3.9 කින් වර්ධනය විය. සමස්තයක් ලෙස 2010 වසර තුළ දී විදුලි සංදේශ අංශයේ සමස්ත දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මිලියන 20.8 ක් දක්වා සියයට 17.6 කින් වර්ධනය විය. මෙම වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් විසින් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ආවරණ ජාලය පුළුල් කිරීම සහ ශක්තිමත් කිරීමයි. තවද, ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් විසින් ආකර්ශණීය සේවා ගාස්තු සහ තරඟකාරී මිල ගණන් යටතේ එකතු කළ වටිනාකම් සහිත සේවාවන් හඳුන්වා දීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතාවන්හි මන්දගාමී වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ යාම නිසා ජංගම දුරකථනවල ව්‍යාප්තිය (ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මුළු ජනගහනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස) 2009 දී පැවැති සියයට 69.8 සිට 2010 දී සියයට 83.5 ක් දක්වා කැපී පෙනෙන ලෙස වර්ධනය විය. මෙම වර්ධනයත් සමග දුරකථන සන්නිවේදන (පුද්ගලයන් සියයකට ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව, ජංගම දුරකථන ද ඇතුළත්ව) 2009 දී පැවති 86.6 සිට 2010 දී සාමාන්‍යයෙන් සෑම පුද්ගලයෙකුටම දුරකථනයක ඇති හිමිකම පිළිබිඹු කරමින් 100.8 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2010 වසර අවසාන වන

3.1 රූප සටහන දුරකථන ඝනත්වය

3.2 සංඛ්‍යා සටහන විදුලි සංදේශ සහ තැපැල් සේවා

ශීර්ෂය	2009		වර්ධන අනුපාතය %	
	2009	2010 (අ)	2009	2010 (අ)
1. විදුලි සංදේශ සේවා				
1.1 ස්ථිර දුරකථන සේවා ('000)				
රැහැන් සහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	872	897	-6.6(ආ)	2.9
රැහැන් රහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	2,564	2,674	2.0	4.3
1.2 ජංගම දුරකථන ('000)	14,264	17,247	28.7	20.9
දුරකථන ඝනත්වය (ජංගම දුරකථන ද ඇතුළත්ව පුද්ගලයින් 100 කට ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව)	86.6	100.8	20.4	16.4
1.3 අනෙකුත් සේවා				
පොදු දුරකථන කුටි	7,378	7,054	-0.5	-4.4
අන්තර් ජාල සහ විද්‍යුත් තැපැල් ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව ('000)	240	430(ඇ)	2.6	79.2
2. තැපැල් සේවය				
තැපැල් බේදීම කොට්ඨාශ ගණන	6,729	6,729	0.0	0.0
තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව	4,738	4,742	0.0	0.1
රාජ්‍ය අංශය	4,054	4,058	0.0	0.1
පෞද්ගලික අංශය	684	684	0.0	0.0
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන පුද්ගලය (ව.කි.මී.)	14	14	1.4	0.0
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන ජන සංඛ්‍යාව	4,316	4,355	0.1	0.9
එක් පදිංචිකරුවෙකුට ලැබුණු ලිපි සංඛ්‍යාව	20	17	-4.8	-15.0

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම
 (ආ) 2009 දී රැහැන් සහිත සමහර දුරකථන ග්‍රාහකයින් ජංගම දුරකථනවලට මාරුවීම නිසා රැහැන් සහිත ග්‍රාහකයින් සංඛ්‍යාව අඩුවිය තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව
 (ඇ) ජංගම බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සම්බන්ධතා ඇතුළත්ව

විට විදුලි සංදේශ අංශය ස්ථාවර දුරකථන සැපයුම්කරුවන් හතර දෙනෙකුගෙන් ද, ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් පස් දෙනෙකුගෙන් ද, බාහිර පිවිසුම් සේවා සැපයුම්කරුවන් තිස්සෙන් දෙනෙකුගෙන් ද සහ අන්තර්ජාල සේවා සැපයුම්කරුවන් අට දෙනෙකු ගෙන් ද වශයෙන් විවිධ දුරකථන සේවා සපයන්නන්ගෙන් සමන්විත වූ අතර, එය කර්මාන්තය තුළ වඩාත් තරඟකාරී ස්වරූපයක් ඇති වීමට හේතු විය. කෙසේ වුවත්, අන්තර්ජාල ව්‍යාප්තිය (අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මුළු ජනගහනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස) සියයට 2.1 ක් ලෙස පැවැතිණි. ඉදිරි වසර දෙකක කාලය තුළ දී අවම වශයෙන් සියයට 10 ක් දක්වා අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ව්‍යාප්තිය පුළුල් කිරීම, දැනට අන්තර්ජාල සේවා සපයන සැපයුම්කරුවන් හමුවේ ඇති අභියෝගයකි. එම නිසා අපේක්ෂිත ඉලක්කය අත් කර ගත නොහැකි වුවහොත්, නව සැපයුම්කරුවන්ට වෙළෙඳපොළට පිවිසීම සඳහා අවස්ථාව උදාකර දීමට විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇත.

3 ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය (ICT) වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සහ එම සේවාවන් වඩාත් කාර්යක්ෂම ලෙස සැපයීම තහවුරු කිරීම සඳහා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. ජංගම දුරකථන සේවා සඳහා අවම මිලක් සහ අන්තර් සම්බන්ධතා ගාස්තු විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම විසින් නියම කරන ලදී. මෙය අනවශ්‍ය මිල තරගයක් ඇතිවීම වළක්වාලමින් සියලුම සේවා සපයන්නන්ට සාධාරණ මිලක් තීරණය කිරීමට සහ තරගකාරිත්වය තහවුරු කිරීමට උපකාරී වේ. එසේම, මෙමගින් විදුලි සංදේශ අංශයට පර්යේෂණ, සංවර්ධන සහ ව්‍යාප්තිය වැඩිකිරීම යනාදිය සඳහා ආයෝජනය කිරීමට පහසුකම් සැලසේ. රැහැන් සහිත බ්‍රෝඩ් බැන්ඩ් සේවා (ADSL) සහ රැහැන් රහිත බ්‍රෝඩ් බැන්ඩ් සේවා (WiMAX) සපයන සේවා සැපයුම්කරුවන්ගේ සේවාවන්හි ගුණාත්මකභාවය සහ වේගවත් බව අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා ප්‍රමිතිකරණයක් ආරම්භ කළේය.

වාණිජ්‍යමය සහ දැනුම් කේන්ද්‍රයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවට නැගී සිටීමට නම් අති නවීන විදුලි සංදේශ අංශයක් පැවතීම පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් වේ. ගනුදෙනු සඳහා වැයවන පිරිවැය අවම කිරීම තුළින් ආර්ථිකයේ අනෙකුත් අංශවල කාර්යක්ෂමතාව සහ ඵලදායිතාවය වැඩි කිරීම සඳහා නවීන විදුලි සංදේශ යටිතල පහසුකම් පැවතීම ඉවහල් වේ. ශ්‍රී ලංකාව, කලාපය තුළ අති නවීන විදුලි සංදේශ තාක්ෂණයකට උරුමකම් කියන රටවන අතර, ජී.එස්.එම්. (GSM) තාක්ෂණය, රැහැන් රහිත ස්ථාවර දුරකථන සේවා (CDMA), ජංගම දුරකථන අන්තර් ජාල සේවා (GPRS), රැහැන් සහිත බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සේවා (ADSL), WiMAX සේවා, එච්.එස්.ඩී.පී.ඒ. (HSDPA) සේවා හා 3.5G තාක්ෂණය යන අංශවල නවීනතම තාක්ෂණය හඳුන්වා දුන් කලාපයේ පළමු රට වේ. එසේම විදුලි සංදේශ සේවා වෙළෙඳපොළ, සේවා සැපයුම්කරුවන් කිහිප දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වීම, තරගකාරිත්වය වැඩිදියුණු වීමට, තාක්ෂණය වැඩිදියුණු වීමට සහ වෙළෙඳපොළ ව්‍යාප්තිය ඉහළ මට්ටමක පැවැත්මට හේතු වී ඇත. කෙසේ වුවත්, ශ්‍රී ලංකාව වාණිජ්‍යමය හා දැනුම් කේන්ද්‍රය බවට පත්වීමේ අභිමතාර්ථය සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා ආර්ථිකයේ ඵලදායිතාවය වැඩිකර ගැනීම හා විදේශ ආයෝජන ආකර්ශනය කරගැනීම සඳහා විදුලි සංදේශ අංශය තවදුරටත් කාලීන හා විශ්වසනීය සේවාවන් සැපයීම අවශ්‍ය වේ.

වර්ෂය තුළ දී තැපැල් සේවාවේ මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වයක් වාර්තා විය. තැපැල් සේවාව තැපැල් කාර්යාල 4,742 කින් සමන්විත වේ. එය ප්‍රධාන තැපැල්

කාර්යාල 648 කින් ද, උප තැපැල් කාර්යාල 3,410 කින් ද, ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 156 කින් ද, වතු නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 65 කින් ද, නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 463 කින් ද සමන්විත විය. 2010 වසරේ දී එක් තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන පුද්ගලයන් සංඛ්‍යාව ආසන්න වශයෙන් 4,355 ක් විය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2007 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලද බැංකු සේවාවන් සැපයීම සහ පෙර ගෙවුම් දුරකථන කාඩ්පත් විකිණීම වැනි ආදායම් උපදවන වෙනත් සේවාවන් සැපයීම 2010 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. 2010 දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව මෙම සේවා සැපයීම මගින් රුපියල් මිලියන 21 ක අතිරේක ආදායමක් ඉපැයීය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව 2010 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශයෙන් නැගී එන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා කොළඹ හා තදාසන්න ප්‍රදේශවල පැය හතරක් ඇතුළත බෙදාහරින සීඝ්‍රගාමී කුරියර් සේවාවක් දියත් කළේය. 2010 වසරේ දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව ස්වයං මූල්‍යයනය මත ක්‍රියාත්මක වන ආයතනයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා තවදුරටත් ආදායම් උපදවන ව්‍යාපාර අංශ කරා යොමුවීම හා පිරිවැය තාර්කිකරණය කිරීමේ ක්‍රම වෙත යොමුවීම සඳහා විවිධ උපක්‍රම භාවිතා කළේය.

2010 වසරේ දී ද තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව තවදුරටත් මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. 2010 වසරේ දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් මිලියන 3,008 ක් ලෙස ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මුළු ආදායම රුපියල් මිලියන 4,322 ක් වූ අතර, එහි මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් මිලියන 7,330 ක් ලෙස සියයට 3.1 කින් වර්ධනය වීම එහි මෙහෙයුම් අලාභය වැඩිවීමට හේතු විය. එම නිසා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව ස්වයං මූල්‍යයනය මත ක්‍රියාත්මක වන ආයතනයක් බවට පත් කිරීමට වෙනත් ආදායම් මාර්ග ජනනය කිරීම සඳහා දරණ ප්‍රයත්නය තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කළයුතු අතර, පිරිවැය තාර්කිකරණය කිරීමේ ක්‍රම දැඩිව අනුගමනය කළ යුතුය.

බලශක්තිය

2010 දී ලෝක ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම, තෙල් මිල කෙරෙහි විශාල බලපෑමක් ඇති කළේය. ලෝක ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත් වීමේ වේගය අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු මට්ටමක පැවැතීම නිසා 2010 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී ලෝක වෙළෙඳපොළේ තෙල් මිල ගණන් ඉහළයාම යම්තාක් දුරකට මැඩ පැවැත්විණි. මෙම කාලසීමාවේ දී තෙල් බැරලයක මිල එ.ජ.ඩොලර් 70 - 80 පරාසයක පැවැතිණි. වසර අවසානය වන විට

එක්සත් ජනපද ආර්ථිකයේ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කිරීම හේතුවෙන් තෙල් බැරලයක මිල එ.ජ.ඩොලර් 90 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2009 වසරේ දී, බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) බැරලයක වාර්ෂික සාමාන්‍ය අගය එ.ජ.ඩොලර් 62 ක් වූ අතර, එය 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 80 දක්වා වැඩි විය. නැගී එන රටවලින් ඇතිවන ඉල්ලුම හා මැද පෙරදිග රටවල භූ-දේශපාලනික ගැටළු හේතුවෙන් 2011 වසරේ දී ලෝක වෙළෙඳපොළේ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව (ලං.ඛ.නී.සං.) මගින් ආනයනය කරන ලද ඛනිජ තෙල් බැරලයක වාර්ෂික සාමාන්‍ය ආනයන මිල (මි.ගැ.) එ.ජ.ඩොලර් 79.52 ක් වූ අතර, එය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 24.4 ක ඉහළ යාමකි. ජාත්‍යන්තර ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ ගිය ද, විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා බහුලව ජල විදුලිබලය යොදා ගැනීම, ඉහළ තෙල් මිල ගණන් හේතුවෙන් විදේශීය අංශය වෙත ඇති වූ බලපෑම අවම වීමට හේතු විය. වසර පුරා ජල පෝෂක ප්‍රදේශවලට වැසි ලැබීම හේතුකොටගෙන විදුලිබල අංශය ප්‍රතිලාභ ලැබීය. බලශක්ති සංයුතිය වෙනස් වන ආකාරයෙන් අඩු පිරිවැය ගල්අගුරු බලාගාර ඉදිකිරීම සහ පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ පියවර ගැනීම මගින් දිගුකාලීනව තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යාමෙන් ආර්ථිකය පීඩාවට පත්වීමට ඇති ඉඩ අඩු වනු ඇත.

විදුලිබලය

ආර්ථික කටයුතුවල වර්ධනය හා 2009 වසරේ විදුලිබල උත්පාදනය අඩු මට්ටමක පැවතීම නිසා එම පදනම් වසරෙහි බලපෑම හේතු කොට ගෙන 2010 වසරේ දී විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැය 10,714 ක් දක්වා සියයට 8.4 කින් වැඩිවිය. වසර පුරා අධිශක්තිව ජල පෝෂක ප්‍රදේශවලට ලැබුණු වර්ෂාව හේතුවෙන්, පසුගිය වසරේ සියයට 39.3 ක් වූ ජල විදුලි උත්පාදනය 2010 වසරේ දී සියයට 52.6 ක් දක්වා වැඩි විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් තාප විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැය 4,995 ක් දක්වා සියයට 16.4 කින් අඩු විය. 2010 වසර තුළ දී, සමස්ත පද්ධති අලාභය සියයට 14.6 සිට සියයට 13.5 දක්වා අඩු විය. සමස්ත විදුලිබල උත්පාදනයට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ (ලං.වි.ම.) දායකත්වය සියයට 55 සිට සියයට 60 දක්වා ඉහළ ගිය අතර, පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය සියයට 40 දක්වා පහත වැටුණි.

මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙන් පද්ධති අලාභය ඉවත් කළ විට ලැබෙන විදුලිබල අලෙවිය 2010 දී ගි.වො.පැය 9,268 ක් දක්වා සියයට 9.8 කින් ඉහළ ගියේය. 2010 දී ගෘහස්ථ, පොදු කටයුතු හා හෝටල් යන

3.3 සංඛ්‍යා සටහන විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	2009	2010 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2009	2010 (අ)
ස්ථාපිත ධාරිතාව (මෙගාවොට්) (ආ)	2,684	2,817	1.5	5.0
ජල විදුලිබලය	1,379	1,382	2.5	0.2
තාප බලය	1,290	1,390	0.4	7.8
වෙනත්	15	45	0.0	200.0
ජනනය කළ ඒකක (ගිගාවොට් පැය) (ආ)	9,882	10,714	-0.2	8.4
ජල විදුලිබලය	3,881	5,636	-6.0	45.2
තාප බලය	5,975	4,995	3.7	-16.4
වෙනත්	26	83	188.9	219.2
මුළු අලෙවිය (ලං.වි.ම.) (ගිගාවොට් පැය)	8,441	9,268	0.3	9.8
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	2,927	3,186	4.6	8.8
කර්මාන්ත	2,518	2,870	-6.0	14.0
පොදු සේවා සහ හෝටල්	1,768	1,903	3.8	7.6
ලං.වි. සමාගම (LECO)	1,120	1,201	-0.9	7.2
විදි ආලෝක කිරීම	108	108	0.0	0.0
ලං.වි. සමාගමේ විදුලි අලෙවියේ සංයුතිය (ගිගාවොට් පැය)	1,050	1,123	-2.0	7.0
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	486	510	1.3	4.9
කර්මාන්ත	208	229	-12.2	10.1
පොදු සේවා සහ හෝටල්	331	363	1.2	9.7
විදි ආලෝක කිරීම	25	21	-7.4	-16.0
ලං.වි.ම. සමස්ත විදුලිබල පද්ධති පාඩුව (%)	14.6	13.5	-2.7	-7.5
පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව ('000) (ඇ)	4,749	4,958	4.5	4.4
ඉන්, ගෘහස්ථ සහ ආගමික	4,207	4,392	4.5	4.4
කාර්මික	46	48	4.5	4.3
පොදු සේවා හා හෝටල්	491	513	3.8	4.5

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ආ) පෞද්ගලික අංශයෙන් මිලදීගත් විදුලිබලය ද ඇතුළත් ය සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගම (ඇ) සී. සී. ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ පාරිභෝගිකයින් ද ඇතුළත්ව වර්ෂය අවසානයේදී

අංශයන් හි විදුලිබල පරිභෝජනය පිළිවෙලින් සියයට 8.8 කින්, සියයට 7.1 කින් හා සියයට 13.7 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, කාර්මික අංශයේ කටයුතුවල වර්ධනය පිළිබඳ කරමින් කාර්මික අංශයේ විදුලි බල පරිභෝජනය සියයට 14 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.

ලං.වි.ම. යේ මූල්‍ය තත්ත්වය වසර තුළදී ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කළේය. 2009 වසරේ දී, රුපියල් බිලියන 11 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් ලැබූ ලං.වි.ම., 2010 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 5 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් ලැබීය. අධික පිරිවැයක් සහිත තාප බලශක්ති උත්පාදනය මත පැවති රැඳියාව අඩු වීම ලං.වි.ම. යේ මූල්‍ය ප්‍රවාහය කෙරෙහි යහපත් ලෙස බලපෑවේය. මේ අතර, සහනාධාර මිලක් යටතේ දැවි තෙල් ලබාදීම ලං.ඛ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අයහපත් ලෙස බලපෑව ද, එය ලං.වි.ම.යේ මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි යහපත් ලෙස බලපෑවේය. එමෙන්ම ලං.වි.ම.ය විසින් පිරිවැය අඩු කිරීම සඳහා අනුගමනය කරන ලද විවිධ උපක්‍රම ද 2010 වසරේ

දී මූල්‍ය තත්ත්වය යහපත් වීම කෙරෙහි බලපෑවේය. 2010 වසරේ දී ලං.වි.ම. ය ඉන්ධන සඳහා දැරූ වියදම රුපියල් බිලියන 16.4 ක් දක්වා සියයට 34.9 කින් අඩු විය. 2010 දී ලං.වි.ම.ට සාමාන්‍යයෙන් විදුලිබල ඒකකයක් නිෂ්පාදනය සඳහා රුපියල් 4.33 ක පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවිය. 2010 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශයෙන් විදුලි ඒකකයක් මිලදී ගැනීමේ දී දැරීමට සිදුවූ සාමාන්‍ය පිරිවැය රුපියල් 15.25 ක් විය. කෙසේ වුවද, රජයේ ආර්ථික සහන පැකේජය මගින් කර්මාන්ත අංශය ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුවෙන් නිදහස් කිරීම සහ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට තවදුරටත් සහන සැලසීම සඳහා විදුලි ගාස්තු ව්‍යුහය වෙනස් කිරීම ලං.වි.ම.යේ මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අයහපත් ලෙස බලපෑවේය. විදුලි ඒකකයක් නිපදවීමට දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය රුපියල් 13.01 ක් දක්වා පහළ වැටුණු අතර, විදුලි ඒකකයක සාමාන්‍ය ගාස්තුව 2010 වසරේ දී රුපියල් 13.16 ක් විය. 2010 දී ලං.වි.ම. විසින් වාණිජ බැංකුවලින් ලබාගන්නා ලද කෙටිකාලීන ණය සහ ලං.බ.නී.සං.ට හා විදුලිබලය මිලදී ගැනීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයට ගෙවිය යුතු වූ අනෙකුත් හිඟ ගෙවීම් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 87.9 ක් විය.

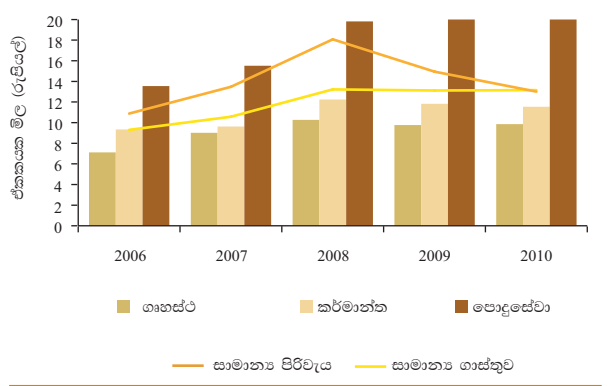
2011 ජනවාරි සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි, විදුලි ගාස්තු සම්බන්ධයෙන් වෙනස්කම් කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. නව විදුලි ගාස්තු සංශෝධනය මගින් විදුලි ඒකකයක සාමාන්‍ය ගාස්තුව සියයට 8 කින් වැඩිකරන ලදී. අඩු ආදායම්ලාභී පාරිභෝගිකයන්ට සහනයක් වශයෙන් ඒකක 120 ට වඩා අඩුවෙන් පරිභෝජනය කරන ගෘහ ඒකක සඳහා විදුලි ගාස්තු සංශෝධනය නොකෙරිණ. මේ අතර, කර්මාන්ත හා වාණිජ අංශය සඳහා අයකරන විදුලි ගාස්තු වැඩි කළ අතර, දවසේ විදුලිය භාවිතා කරන කාලය මත පදනම්ව විදුලි ගාස්තු අයකිරීමේ ක්‍රමය මත පරිමාණ හෝටල් සහ කර්මාන්ත සඳහා අනිවාර්ය කරන ලදී. ඒ වන විට රජයේ සහන පැකේජය මගින් සහන ලබා නොදුන් ඇතැම් කාණ්ඩ සඳහා බලපැවැත්වූ සියයට 30 ක ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුව 2011 ජනවාරි මස සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඉවත් කරන ලදී. ගෘහස්ථ විදුලිබල පරිභෝජනය සඳහා අයකරන විදුලිබල ගාස්තු සංශෝධනය නොකිරීම සහ ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තු ඉවත් කිරීම, ගෘහස්ත පාරිභෝගිකයන්ගේ ජීවන වියදම අඩු කිරීමට හේතු වුවද, එමගින් ලං.වි.ම.ය මත දිගුකාලීනව ඇති වන අහිතකර මූල්‍යමය බලපෑම සැලකිය යුතු අගයක් ගැනීමට හැක. එසේම, සහනදායී විදුලි ගාස්තු, බලශක්ති සංරක්ෂණය වෙත ජනතාව දක්වන උනන්දුව අඩු වීමට ද හේතු වනු ඇත. එසේම රටේ විදුලිබල ගාස්තු දැනටමත් ඉහළ මට්ටමක පවතින තත්ත්වයක් තුළ කාර්මික අංශය හා පොදු කටයුතු සඳහා වන විදුලිබල ගාස්තු වැඩිවීම, කර්මාන්තවල නිෂ්පාදන පිරිවැය වැඩිවීමට බලපාන

අතර, එය බාහිර තරඟකාරිත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑ හැක. කෙසේ නමුත්, අඩු පිරිවැය ගල් අගුරු බලාගාර විදුලිබල පද්ධතියට එක් වීමත් සමඟ විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා දැරිය යුතු පිරිවැය අඩුවීම හේතුවෙන්, මධ්‍යකාලීනව විදුලිබල ගාස්තු තරඟකාරී මට්ටමක පවත්වාගැනීමට ඉඩ සැලසෙනු ඇත.

ලං.වි.ම. තම සම්ප්‍රේෂණ ජාලය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් කර ඇති අතර, විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණයේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. කලාපයේ අනෙකුත් රටවල් සමඟ සසඳන කල ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබලය සඳහා ඇති ප්‍රවේශය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ අගයක් ගනී. දැනට ක්‍රියාත්මක වන ග්‍රාමීය ජනතාවට විදුලිබලය ලබාදීමේ ව්‍යාපෘතිය මගින් 2012 වසර අවසන් වන විට විදුලි බලය සඳහා ඇති ප්‍රවේශය සියයට 100 ක් වැනි ඉහළ අගයක් කරා ගෙන ඒමට අපේක්ෂිතය. මෙම ඉලක්කය සපුරා ගැනීම සඳහා රජය, රට පුරා ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති කිහිපයක්ම ආරම්භ කර ඇත. ගැටුම් පැවති ප්‍රදේශවල ග්‍රාමීය විදුලිබල පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය, හතරවන සහ අටවන ග්‍රාමීය විදුලිබලය ලබාදීමේ ව්‍යාපෘති එම ව්‍යාපෘති අතර වේ. මෙම ප්‍රයත්නයන් හේතුවෙන් විදුලිබලය සඳහා ඇති ප්‍රවේශය 2009 දී සියයට 86 ක මට්ටමක සිට 2010 අවසන් වන විට සියයට 90 දක්වා ඉහළ ගියේය.

ප්‍රධාන උපයෝගීතා සේවා නියාමනය කිරීම සඳහා පිහිටුවන ලද මහජන උපයෝගීතා කොමිසම 2010 වසරේ දී සිය ප්‍රථම විදුලිබල ගාස්තු සංශෝධනය ඉදිරිපත් කළේය. මෙහිදී, විදුලිබල ගාස්තු සංශෝධනයට පෙර ජනතාවගේ අදහස් විමසීම සහ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ මත විමසීම සිදුකරන ලදී. විනිවිදභාවය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණෙන් සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය මිලදී ගැනීමේ දී අයකරන ගාස්තු ක්‍රමය ද මහජන උපයෝගීතා කොමිසම විසින් ඉදිරිපත් කරන ලදී. මේ අතර, බහු වාර්ෂික විදුලිබල ගාස්තු විමර්ශණය

3.2 රජය සටහන විදුලිබලය : සාමාන්‍ය ගාස්තුව සහ පිරිවැය

කිරීමේ ක්‍රමවේදය ද 2010 දී ඉදිරිපත් කළ අතර, එම ක්‍රම වේදය හා අදාළ ගාස්තු පිළිබඳ බලපත්‍රලාභීන් දැනුවත් කරන ලදී.

නව විදුලි ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ආරම්භ කිරීම මගින් විදුලි අංශයෙහි කාලයක් තිස්සේ දැකිය හැකි වූ ධාරිතාවයේ පැවැති සීමාකම් පිළිබඳ ගැටළුවට සාර්ථක ලෙස පිළියම් යොදා ඇත. අත්හදා බැලීමේ මට්ටමේ පැවැති මෙ.වො. 100 ක ධාරිතාවයකින් යුත් කෙරවලපිටිය ඒකාබද්ධ චක්‍රීය තාප බලාගාරයේ දෙවන අදියර 2010 මැයි මාසයේ දී ස්ථිර ලෙස ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කෙරිණ. මෙ.වො. 300 ක ධාරිතාවයකින් යුත් නොරොච්චෝලේ ගල් අගුරු බලාගාරයේ පළමු අදියරේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2010 දී අවසන් වූ අතර, එය 2011 වසරේ මාර්තු මස ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කෙරිණ. නොරොච්චෝලේ ගල් අගුරු විදුලිබල ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර මගින් තවත් මෙ.වො. 600 ක ධාරිතාවක් 2014 වසරේ දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කෙරෙනු ඇත. මෙ.වො. 150 ක ධාරිතාවයකින් යුත් ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ද 2010 වසරේ දී සිදු කෙරිණ. ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය 2011 වසර අවසානයේ දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට නියමිතය. මූලික ඉදිකිරීමේ කටයුතු කෙරෙමින් පවතින උමා මය ජලවිදුලි බලාගාරය මගින් තවත් මෙ.වො. 120 ක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමට නියමිතය. මේ අතර, මෙ.වො. 500 ක ධාරිතාවයකින් යුත් ගල්අගුරු බලාගාරයක් ක්‍රිකුණාමලයේ ඇරඹීම සඳහා අවශ්‍ය ගිවිසුම්වලට එළඹීම 2010 වසර අවසන් වන විට නිම කර තිබුණි. මෙම නව විදුලි බලාගාර ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමත් සමඟ රටේ මුළු ස්ථාපිත ධාරිතාව සියයට 62 කින් වැඩි වනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘති කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම අනාගත ඛනිජ තෙල් කම්පනයන්ට ආර්ථිකයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි කිරීමට ඉවහල් වේ.

මේ අතර, මැදිකාලීනව සුදුසු පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් සංවර්ධනය කිරීමේ වැදගත්කම ද, ද්‍රවමය ස්වභාවික වායු වැනි අඩු පිරිවැය බලශක්ති මූලාශ්‍ර වෙත යොමු වීම සහ බලශක්ති සංරක්ෂණය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැදගත්කම ද හඳුනාගෙන ඇත. 2010 දී මෙ.වො. 10 බැගින් වූ ධාරිතාවයෙන් යුතු සුළං බලයෙන් ක්‍රියාත්මක වන විදුලි ව්‍යාපෘති තුනක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කෙරිණ. මෙම විදුලි ව්‍යාපෘති පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති අතර, ඉන් දෙකක් මැයි මාසයේ දී ද, අනෙක ජූලි මාසයේ දී ද ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කෙරිණ. සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කළ, විදුලි උපකරණවල

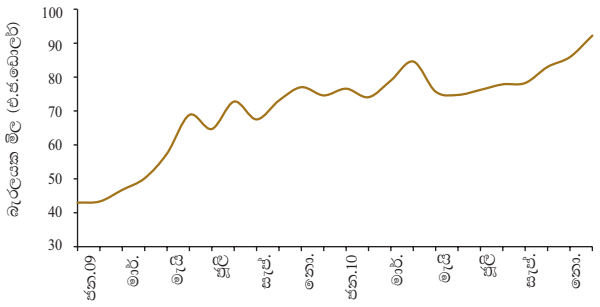
බලශක්තිය වැයවීමේ ප්‍රමාණය සටහන් කිරීමේ වැඩසටහන සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, සංයුක්ත ප්‍රතිදීප්ත බල්බ (CFL) භාවිතයේ ව්‍යාප්ත වීම වාර්ෂිකව ගි.වො.පැය 22 ක විදුලිබල ප්‍රමාණයකින් විදුලිබලය සංරක්ෂණය කිරීමට හේතු විය. සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය මෙම වැඩසටහන අනෙකුත් විදුලි උපකරණ සඳහාද ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. මෙම වැඩසටහන යටතේ බලශක්ති කාර්යක්ෂම උපකරණ භාවිතය වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් අපේක්ෂිත වාර්ෂික බලශක්ති සංරක්ෂණය ගි.වො.පැය 240 ක් වනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කොට ඇත. එයට සමගාමීව, සුළං හා සූර්ය ශක්තිය වැනි පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ද පියවර ගෙන ඇත.

ඛනිජ තෙල්

පසුගිය වසරේ පැවැති අඩු මිල ගණන්වලට සාපේක්ෂව 2010 වසර තුළ ජාත්‍යන්තර ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ අගයක පැවතුණි. 2009 දී එ.ජ.ඩොලර් 62 ක වාර්ෂික සාමාන්‍ය අගයක් ගත් ඛනිජ තෙල් (බ්‍රෙන්ට්) බැරලයක මිල 2010 වසරේ දී සියයට 29 කින් එ.ජ.ඩොලර් 80 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. වසරේ මුල් භාගයේ දී එ.ජ.ඩොලර් 70-80 අතර පැවැති තෙල් මිල, ඉල්ලුම ඉහළයාමත්, ඇතැම් තෙල් නිෂ්පාදනය කරන රටවල දේශපාලන අස්ථාවරත්වයත් හේතුකොටගෙන 2010 වසර අග දී එ.ජ.ඩොලර් 92 ක් දක්වා වැඩි විය. 2010 වසරේ දී ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කරන ලද බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි.ගැ.) සියයට 24.4 ක වැඩි වීමක් පෙන්නුම් කරමින් එ.ජ.ඩොලර් 79.52 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

මගී ප්‍රවාහනය හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා වූ ඉල්ලුම වැඩි වීම පිළිබිඹු කරමින් 2010 දී ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන පරිභෝජනය ඉහළ ගියේය. පසුගිය වසර හා සසඳන විට 2010 දී ලං.බ.නී.සං. හා ලංකා අයි.ඕ.සී.

3.3 රූප සටහන ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බොර තෙල් (බ්‍රෙන්ට්) මිල (මාසික සාමාන්‍යය) 2009/2010

3.4 සංඛ්‍යා සටහන

බනිත තෙල් අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය			වර්ධන අනුපාතය %	
	2009	2010 (අ)	2009	2010 (අ)
ආනයනය කළ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
බොරතෙල්	2,066	1,819	11.5	-12.0
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (ආ)	2,135	2,936	1.5	37.5
එල්. පී. ගෑස්	146	163	1.4	11.6
දේශීය එල්. පී. ගෑස් නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.'000)	24	23	50.0	-4.2
ආනයන වටිනාකම (මි. ගැ.)				
බොරතෙල් (රු. මිලියන)	111,715	120,180	-22.0	7.6
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	973	1,064	-26.5	9.4
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (රු. මිලියන)	126,111	200,634	-37.2	59.1
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	1,093	1,775	-41.0	62.4
එල්. පී. ගෑස් (රු. මිලියන)	11,298	16,049	-26.5	42.1
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	98	142	-31.0	44.9
බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි.ගැ.)				
(රු./බැරල්)	7,343	8,985	-30.0	22.4
(එ.ජ.ඩො./බැරල්)	63.93	79.52	-34.1	24.4
අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
අපනයන වටිනාකම (රු. මිලියන)	268	340	-13.5	26.9
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	15,484	24,403	-43.8	57.6
දේශීය අලෙවිය (මෙ.ටො. '000)	135	216	-47.1	60.0
ඉන්, පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 90)	3,919	3,951	5.9	0.8
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	518	595	5.7	14.9
සුදු ඩීසල්	22	22	-24.1	0.0
සුපිරි ඩීසල්	1,681	1,699	4.7	1.1
භූමිතෙල්	9	12	0.0	33.3
දැව් තෙල්	151	165	0.0	9.3
ගුවන්ගාමා ඉන්ධන	1,110	1,004	11.1	-9.5
නැෆ්තා	229	275	21.2	20.1
එල්. පී. ගෑස්	111	82	-21.8	-26.1
දේශීය මිල (වර්ෂය අවසානයේ දී) (රු./ලීටර)	194	209	11.5	7.7
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 90)	115.00	115.00	-4.2	0.0
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	133.00	133.00	0.0	0.0
සුදු ඩීසල්	73.00	73.00	4.3	0.0
සුපිරි ඩීසල්	88.30	88.30	3.5	0.0
භූමිතෙල්	51.00	51.00	2.0	0.0
දැව් තෙල්				
තත්පර 500	54.30	54.30	0.0	0.0
තත්පර 800	34.90	34.90	2.9	0.0
තත්පර 1,000	52.70	52.70	0.0	0.0
තත්පර 1,500	32.70	32.70	3.2	0.0
තත්පර 3,500	26.00	26.00	4.0	0.0
එල්. පී. ගෑස් (රු./කි.ග්‍රෑම්)				
ලීට්‍රෝ ගෑස් (අැ)	124.01	132.16	-13.2	6.6
ලාෆ්ස් ගෑස්	118.48	121.60	8.1	2.6

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: ලංකා බනිත තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම
 (ආ) ලංකා බනිත තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම සහ ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම විසින් කරන ලද ආනයන
 (ඇ) 2010 නොවැම්බර් මස 4 වන දින ඡේල් ගෑස් ලංකා සමාගමේ 51% ක ඉතිරි කොටස් ප්‍රමාණය රජය මිලදී ගත් අතර, එය පසුව ලීට්‍රෝ ලංකා ගෑස් සමාගම ලෙස නම් කරන ලදී

සමාගම විසින් අලෙවිකල පෙට්‍රල්, ඩීසල් සහ භූමිතෙල් යන ප්‍රධාන බනිත තෙල් නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය සියයට 4.7 කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී පෙට්‍රල් අලෙවිය සියයට 14.3 කින් ඉහළ ගිය අතර, විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා ඩීසල් සඳහා වූ ඉල්ලුම අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින් ඩීසල් අලෙවිය සියයට 1.2 ක ආන්තික අගයකින් ඉහළ ගියේය. උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වලින් ඇති වූ ඉල්ලුමේ වැඩිවීම, ධීවර කර්මාන්තයේ ඇති වූ වර්ධනය සහ කාර්මික කටයුතුවල ඇති වූ වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් භූමිතෙල් අලෙවිය සියයට 9.6 කින් වැඩි විය.

බනිත තෙල් මිල ඉහළයාමෙන් තෙල් සමාගම් ලබන පාඩුව අවම කිරීමට පෙට්‍රල් සඳහා රුපියල් 20 ක බදු සහනයක් 2010 නොවැම්බර් සිට ලබා දෙන ලදී. දේශීය බනිත තෙල් නිෂ්පාදනවල මිල වසර තුළ දී සංශෝධනය නොකෙරිණ. අන්තර්ජාතික වෙළෙඳපොළේ පැවැති ඉහළ තෙල් මිල ගණන් හමුවේ වුවද, පාරිභෝගිකයන්ට සහනයක් සැලැස්වීමේ අරමුණින් 2009 දෙසැම්බර් සිට දේශීය මිල ගණන් සංශෝධනය නොකෙරිණ. එලෙසම, පෙට්‍රල් ආනයනය මත පනවා තිබූ සමාජ ආරක්ෂණ බද්ද සහ එකතු කළ අගය මත බද්ද ඉවත් කරන ලදී. 2010 සැප්තැම්බර් සිට ලං.බ.නී.සං. විසින් ලං.වි.ම.ට ලීටරයකට රුපියල් 25 ක සහනදායී මිලට ලබාදෙන ලද දැව් තෙල් මිල රුපියල් 40 ක් දක්වා ඉහළ දමන ලදී. කෙසේ වුවද, රජය විසින් සමාද්ධිලාභීන් වෙත භූමිතෙල් සහනාධාරය තවදුරටත් ලබා දුනි.

ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය වසර තුළ තවදුරටත් දුර්වල විය. ලං.බ.නී.සං. 2009 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 26.2 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2010 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 28.6 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වූයේ ලං.වි.ම.ට සහ විදුලිබලය සපයන පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවලට ඉහළ සහනාධාර මිලක් යටතේ දැව් තෙල් සැපයීම, භූමිතෙල් සහනාධාර මිලක් යටතේ අලෙවි කිරීම සහ ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල ගණන් අනුව දේශීය තෙල් මිල ගණන් සංශෝධනය නොකිරීමයි. ලං.බ.නී.සං. මෙහෙයුම් අලාභ වාර්තා කිරීම නිසා රජයට සැලකිය යුතු බදු ආදායමක් අහිමි වී යන අතර, එය ලං.බ.නී.සං. තම මූල්‍ය කටයුතු කරගෙනයාම සඳහා බැංකු පද්ධතියෙන් විශාල වශයෙන් ණයගැනීමට හේතු වී ඇත. වසර තුළදී ලං.බ.නී.සං. සිය කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා බැංකු පද්ධතියෙන් රුපියල් බිලියන 68.4 ක ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණයක් ලබාගෙන ඇත.

තෙල් පිරිපහදුව නවීකරණය හා පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට නියමිතව ඇත. බනිත තෙල් පිරිපහදුවේ දැනට පවතින ධාරිතාව දිනකට බැරල්

50,000 ක් වන අතර, එය රටේ සමස්ත බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවලට ඇති ඉල්ලුමෙන් සියයට 45 ක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත්ය. බනිජ තෙල් පිරිපහදුව නවීකරණය හා පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මගින් එහි ධාරිතාව දිනකට තවත් බැරල් 50,000 කින් වැඩිකිරීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. බනිජ තෙල් පිරිපහදුව නවීකරණය හා පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියට අදාළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය පිළිබඳ අවසන් වාර්තාව 2010 ඔක්තෝබර් මස දී අවසන් කරන ලදී. පිරිපහදුව සඳහා ඉඩම් පවරා ගැනීම සිදුවෙමින් පැවැතිණ. ඉන් පරිසරයට සිදුවන බලපෑම පිළිබඳ වාර්තාව සැකසීමට සහ එයට මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කිරීමට නියමිතය. තෙල් පිරිපහදුව නවීකරණය කිරීම අවසන් නිෂ්පාදනයේ (end product) ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට හේතුවන අතර, එය අන්තර්ජාතික ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල මට්ටමකට ගෙන ඒමට හැකිවනු ඇත.

බනිජ තෙල් ගවේෂණය

මන්නාරම් ද්‍රෝණිය තුළ බනිජ තෙල් ගවේෂණ කටයුතු 2010 වසරේ දී ද ක්‍රියාත්මක විය. එම ද්‍රෝණිය තුළ දෙවන කට්ටියෙහි ගවේෂණ කටයුතුවල හිමිකාරිත්වය දරණ සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා සමාගම 2010 මාර්තු වන විට වර්ග කිලෝමීටර් 1,750 ක ක්‍රිමාණ සයිසමික් දත්ත රැස්කර අවසන් කොට ඇත. සාගර තරංගවල විශාලත්වය, දියවැල් සහ ඒවායේ දිශානතිය ආදී සාගර විද්‍යාත්මක සහ කාලගුණ දත්ත රැස්කිරීම ද දැනට අවසන්ව ඇත. 2011 වසර තුළදී සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා සමාගම ගවේෂණ ළිං තුනක් කැණීමට නියමිතය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් නුදුරු අනාගතයේ දී දෙවන ගවේෂණ බලපත්‍ර වටය පැවැත්වීමට අපේක්ෂිත අතර, එහිදී මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ ගවේෂණ කට්ටි කිහිපයක් ද, කාවේරි සහ දකෂිණ සමුද්‍ර ද්‍රෝණිවල ගවේෂණ කට්ටිද ඇවර කිරීමට අපේක්ෂිතය.

ප්‍රවාහනය

2010 වසරේ දී ප්‍රවාහන අංශය සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම මහාමාර්ග සංවර්ධන අංශයේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දැකිය හැකි විය. 2010 වසරේ දී මහාමාර්ග, අධිවේගී මාර්ග සහ පාලම් ඉදිකිරීමේ කටයුතු ද, විශේෂයෙන්ම උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල මාර්ග සහ අනෙකුත් මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීමත්, “මග නැගුම” වැඩසටහන යටතේ ග්‍රාමීය මාර්ග ඉදිකිරීමත් සිදුවිය. ආර්ථික කටයුතු යථා තත්ත්වයට පත්වීම පිළිබිඹු කරමින් මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය, දුම්රිය සහ බස් රථ ප්‍රවාහනය, වරාය

සේවා සහ ගුවන් ප්‍රවාහනය යන අංශවල සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් දක්නට ලැබුණි.

මාර්ග සංවර්ධනය

පසුගිය දශක කිහිපය තුළ දී රටේ මාර්ග සංවර්ධන කටයුතු නොසලකා හැර තිබුණ ද, “රන්දෙර” රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩ පිළිවෙළ යටතේ මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දී තිබේ. රජයේ මාර්ග සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තිය නිසීමට යොමු කිරීම සඳහා, ජාතික මහා මාර්ග පිළිබඳ ප්‍රධාන සැලැස්ම පිළියෙළ කර ඇත. අධිවේගී මාර්ග සහ මහාමාර්ග ඉදිකිරීමේ කටයුතු, මහාමාර්ග පුළුල් කිරීමේ කටයුතු, වහන තදබදය අඩු කිරීම, මාර්ග නඩත්තුව සහ පුනරුත්ථාපනය, පාලම් පුනරුත්ථාපනය සහ නැවත ඉදිකිරීම, ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සහ පුද්ගලයන් නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා ජාතික මහා මාර්ග පිළිබඳ ප්‍රධාන සැලැස්ම මගින් අවධානය යොමු කර ඇත. මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම සමතුලිත ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් ඇති කිරීමෙහිලා තීරණාත්මක වන නිසාත්, මහාමාර්ග පද්ධතිය උසස් මට්ටමක නොපැවතීම රටේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලට නව ආයෝජන ඇද ගැනීමට අහිතකර ලෙස බලපාන නිසාත්, අනෙකුත් පළාත් ප්‍රධාන නගරයට සම්බන්ධ වන ලෙස මහා මාර්ග කිහිපයක් ඉදිකිරීමට අවධානය යොමු කොට ඇත. මීට සමගාමීව, “මග නැගුම” වැඩසටහන යටතේ රජය, ග්‍රාමීය මාර්ග නගා සිටුවීමට ක්‍රියාකරන අතර, එමගින් ප්‍රාදේශීය සහ නගරබද පෙදෙස් අතර සම්බන්ධතාවය ඉහළ නැංවීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

අනෙකුත් දකුණු ආසියාතික රටවල් සමග සංසන්දනය කිරීමේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන මාර්ග පද්ධතියේ ආවරණය වර්ග කිලෝමීටරයකට කිලෝමීටර් 1.6 ක් වැනි ඉහළ මට්ටමක පවතී. 2010 වසර අවසාන වන විට ජාතික මහාමාර්ග පද්ධතිය කිලෝමීටර් 4,219 ක ඒ ශ්‍රේණියේ මාර්ග ද, කිලෝමීටර් 7,704 ක බී ශ්‍රේණියේ මාර්ගවලින් සහ පාලම් 4,213 කින් සමන්විත විය. සැලසුම් කර ඇති මාර්ග සංවර්ධන කටයුතු අවසන් වීමත් සමගම මහාමාර්ග පද්ධතියේ ආවරණය තවත් ඉහළ යනු ඇත. එහෙත් අපේක්ෂිත ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය සහ ප්‍රදේශ අතර සංවලතාවයේ ඇති වන ඉහළ යාම සැලකිල්ලට ගෙන මහා මාර්ග ධාරිතා ඇස්තමේන්තු සැකසීම පිළිබඳව අනාගත ආර්ථික සැලසුම්කරණයේ දී සැලකිලිමත් වීම අවශ්‍ය වේ. මෙමගින් කිලෝමීටරයක් සඳහා වැයවන ප්‍රවාහන පිරිවැය සංවර්ධිත රටකට සමාන මට්ටමකට ක්‍රමානුකූලව ගෙන ඒමට හැකිවන අතර, එය රටේ තරගකාරිත්වය ඉහළ නැංවීමට ද හේතු වේ. මහා මාර්ගවල වාහන ප්‍රමාණය වැඩි වීමත්, මහාමාර්ග නඩත්තුව නිසි ලෙස

සිදු නොවීමත් නිසා ඇති වන වාහන තදබදය නිසා වසරකට දැරීමට සිදුවන පිරිවැය රුපියල් බිලියන 32 ක් වැනි ඉහළ අගයක් ගෙන ඇත (ලෝක බැංකුව-2009). මහාමාර්ග ආශ්‍රිතව ඉදිකෙරෙන අනෙකුත් උපයෝගිතා සේවා පුළුල් කිරීම නිසා මහා මාර්ග නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට සිදුවීම සඳහා යන පිරිවැය සහ නඩත්තු කිරීමේ වියදම අවම කර ගැනීම සඳහා ලං.වි.ම., ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සහ දුරකථන සේවා සපයන්නන් සමග මහා මාර්ග අධිකාරිය මනා සම්බන්ධතාවක් සහ සැලැස්මක් ඇතිව කටයුතු කළයුතුව ඇත.

2010 වසර තුළ දී මහා පරිමාණ මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල ඉදිකිරීමේ කටයුතු සිදු කෙරිණ. 2010 වසර අවසාන වන විට දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ පළමු අදියර තුනෙහි සමස්ත ප්‍රගතිය සියයට 83 ක් පමණ වූ අතර, එය 2011 වසරේ මැද භාගය වන විට විවෘත කිරීමට නියමිතය. පින්තූව සිට මාතර දක්වා ඉදිවෙන මෙම ව්‍යාපෘතියේ හතරවන අදියර, අනෙකුත් අදියර අවසාන වීමෙන් පසුව දේශීය කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සමූහයක් වෙත පිරිනැමීමට නියමිතය. කොළඹ පිටත වටරවුම් අධිවේගී මාර්ගයේ පළමු අදියරේ ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීමේ කටයුතු 2010 අවසාන වන විට අවසන් වෙමින් පැවතුන අතර, ඉදිකිරීමේ වැඩ සිදුකෙරෙමින් පැවතුණි. මෙහි දෙවන අදියරේ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම ආරම්භ කර ඇති අතර, තුන්වන අදියරේ සවිස්තරාත්මක සැලසුම්වලින් සියයට 60 ක් පමණ 2010 අවසන් වන විට සම්පූර්ණ කර තිබිණි. තවද, කොළඹ කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයේ ඉදි කිරීම් වසර තුළ දී අධිණ්ඩුව සිදු කෙරිණ. මේ අතර, කොළඹ - නුවර අධිවේගී මාර්ගයේ ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ කටයුතු නිමවීමට ආසන්නව පැවති අතර, මූලික සැලසුම් සැකසීම සහ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සිදුකෙරෙමින් පැවතුණි. අබලන් පාලම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ පාලම් 169 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා හඳුනාගෙන ඇති අතර, ඉන් පාලම් 15 ක් 2010 වසර තුළ පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී. තවත් පාලම් 32 ක වැඩ මේ වන විට සිදුවෙමින් පවතී. කන්තලේ-ත්‍රිකුණාමලය සහ අඹේපුස්ස-දඹුල්ල මාර්ගවල පුනරුත්ථාපන කටයුතු ආරම්භක අදියරේ පවතී. මෙයට අමතරව, “මග නැගුම” ප්‍රාදේශීය මාර්ග පුනරුත්ථාපන වැඩසටහන ද 2010 වසර තුළ දී දිවයින පුරා ක්‍රියාත්මක විය. 2010 වසරේ මග නැගුම වැඩසටහන සඳහා වෙන් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රතිපාදනය රුපියල් බිලියන 3 ක් වූ අතර, වසර තුළ දී මාර්ග කිලෝමීටර් 703 ක් මේ යටතේ වැඩිදියුණු කරන ලදී.

උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශ මුදාගැනීමත් සමගම එම පළාත්වලට රටේ අනෙකුත් ප්‍රදේශ සමග

සම්බන්ධවීමට අවස්ථාව උදාවී ඇති අතර, මේ සඳහා කාර්යක්ෂම මහාමාර්ග පද්ධතියක් පැවතීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම අවශ්‍යතාවය හඳුනාගනිමින් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල මාර්ග කිලෝමීටර් 190 ක් නැවත ඉදිකිරීම සඳහා යුධ ගැටුම් මගින් බලපෑමට පත් ප්‍රදේශ පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (CAARP) ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2010 අවසානය වන විට ජාතික මහාමාර්ග කිලෝමීටර් 83 ක වැඩ අවසන් කොට ඇත. උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය (NRCP) යටතේ උතුරු හා උතුරු මැද පළාත්වල තවත් ජාතික මහාමාර්ග කිලෝමීටර් 170 ක් ද, ප්‍රාදේශීය මාර්ග කිලෝමීටර් 140 ක් ද, පුනරුත්ථාපනය කිරීමට නියමිතය. මහනුවර-යාපනය (ඒ 9) මාර්ගය පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියත්, උතුරු පළාතේ මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියත් ආරම්භක අදියරේ පවතී. මේ යටතේ උතුරු පළාතේ මාර්ග කිලෝමීටර් 512 ක් පුනරුත්ථාපනය කිරීමට නියමිතය. යාපන අර්ධද්වීපය සහ ප්‍රධාන ගොඩබිම යා කෙරෙමින් ඉදිවූ සංග්‍රහිත පාලම 2011 ජනවාරි මස දී විවෘත කරන ලදී. මීටර් 288 ක දිගින් යුතු දෙපසටම වාහන ධාවනය කළ හැකි මෙම පාලම, ඒ 32 (කොළඹ-පුනර්නි) මාර්ගයේ පිහිටා ඇත. මෙමගින් යාපනයට ඇති දුර ප්‍රමාණය ආසන්න ලෙස කිලෝමීටර් 80 කින් පමණ අඩු වන අතර, ගමන් කාලය පැය 3 කින් පමණ අඩු කර ගැනීමට හැකිවේ.

මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය

2010 දී පොදු මගී ප්‍රවාහන සේවය මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. මෙම කාලය තුළ දී ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ (ශ්‍රී ලං.ග.ම.) සමස්ථ ධාවන කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 2.7 කින් වර්ධනය වී ඇති අතර, සමස්ථ මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 7.6 කින් වර්ධනය වී ඇත. ශ්‍රී ලං.ග.ම. යේ රථ ඇණිය බස්රථ 7,746 කින් සමන්විත වුවද, සාමාන්‍යයෙන් දිනකට ධාවනය කළයුතු බස්රථ ප්‍රමාණය වන 7,131 හා සැසඳීමේ දී 2010 වසරේ දී ධාවනය කරන ලද බස්රථ ප්‍රමාණය 4,441 කට සීමා විය. බස්රථ අළුත්වැඩියාකොට රථ ඇණියට එක් කිරීම, ධාවනයේ පවතින බස්රථ සංඛ්‍යාව යහපත් මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලං.ග.ම.ය මගින් ගන්නා ලද වැදගත් ඉදිරි පියවරක් විය. 2010 දී පෞද්ගලික අංශය සතු මුළු බස්රථ සංඛ්‍යාව සියයට 6.1 කින් බස්රථ 19,805 ක් දක්වා වැඩි වූ අතර, දිනකට ධාවනය වූ සාමාන්‍ය බස්රථ සංඛ්‍යාව 15,884 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. පෞද්ගලික අංශයේ මුළු ධාවන කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 21.6 කින්ද, මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 21.6 කින් ද වසර තුළ දී ඉහළ ගියේය.

3.5 සංඛ්‍යා සටහන **ගමනාගමන අංශයේ මූලික ලක්ෂණ**

ශීර්ෂය			වර්ධන අනුපාතය%	
	2009	2010 (අ)	2009	2010 (අ)
1. මෝටර් රථ නව ලියාපදිංචි කිරීම (සංඛ්‍යාව)				
බස් රථ	204,075	359,243	-23.0	76.0
පෞද්ගලික මෝටර් රථ	739	2,491	-37.4	237.1
ත්‍රී රෝද රථ	5,762	23,072	-71.5	300.4
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	37,364	85,648	-16.6	129.2
යතුරු පැදි	1,280	11,712	-55.2	815.0
හාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	135,421	204,811	-13.2	51.2
ඉඩම් වාහන	8,225	11,845	-41.4	44.0
	15,284	19,664	-41.5	28.7
2. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය				
ධාවන කිලෝමීටර් ('000)	9,545	9,723	3.5	1.9
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	4,568	4,353	-2.2	-4.7
හාණ්ඩ ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	113	163	-6.6	44.2
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	4,020	4,018	9.5	0.0
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	8,788	7,191	6.8	-18.2
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	4,768	3,173	4.7	-33.5
3. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය				
ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	332	341	6.1	2.7
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	15,131	16,274	0.3	7.6
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	13,979	15,200	-2.7	8.7
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	22,005	23,616	6.7	7.3
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	8,026	8,416	28.2	4.9
4. ශ්‍රී ලංකන් ඉවත් සේවය				
පියාසර කරන ලද පැය ගණන	54,228	62,694	-20.0	15.6
මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය (මිලියන)	7,851	9,400	-14.4	19.7
මගීන් පැටවීමේ අනුපාතය (%)	76	78	2.7	2.6
බර පැටවීමේ අනුපාතය (%)	58	55	-1.7	-5.2
හාණ්ඩ ප්‍රවාහනය (මෙ. ටො.'000)	69	83	-20.7	20.3
සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	4,664	4,969	-4.3	6.5

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ඉවත් සේවා අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකන් ඉවත් සේවය

මගී ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින දුර්වලතාවයන් මඟහැරවීම සඳහා ව්‍යාපෘති කිහිපයක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. “නිසි සැරිය” රාත්‍රී බස් රථ සේවාවද, “සිසු සැරිය” පාසල් බස් රථ සේවාවද, “ගැමි සැරිය” ගම්බද ප්‍රදේශවල හා ආර්ථික වශයෙන් වාසියක් නොමැති මාර්ග සඳහා පවත්වාගෙන යන බස් රථ සේවාවන්ද වසර තුළ දී අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. 2010 දී ආර්ථිකමය වශයෙන් වාසි සහගත නොවන මාර්ගයන් හි බස් රථ සේවා පවත්වාගෙන යාම සඳහාත්, “නිසි සැරිය” සහ “සිසු සැරිය” වාර ප්‍රවේශ පත්‍ර සහනාධාරය ලබාදීම සඳහාත්

හාණ්ඩාගාරය රුපියල් මිලියන 1,662 ක් සහනාධාර ලෙස ලබාදී ඇත. බස් ගාස්තු සංශෝධනය සඳහා සැලකිල්ලට ගනු ලබන ප්‍රවාහන පිරිවැය සඳහා බලපාන සාධකවල සැලකිය යුතු වෙනසක් සිදු නොවීම නිසා, ජාතික බස් ගාස්තු ප්‍රතිපත්තියට අනුව වර්ෂය තුළදී බස් ගාස්තු සංශෝධනයක් සිදු නොවීය.

රාජ්‍ය බස් සේවාවේ කාර්යක්ෂමතාව වර්ධනය කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගෙන තිබේ. ශ්‍රී ලං.ග.ම. යේ ඵලදායීතාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රධාන කාර්යාලය, ප්‍රාදේශීය කාර්යාල සහ ඩිපෝ අතර තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමට පුළුල් ජාලයක් පිහිටුවන ලදී. ජී.පී.ආර්.එස් (GPRS) පහසුකම සහිතව ඉලෙක්ට්‍රොනික ටිකට් නිකුත් කිරීමේ උපකරණයක් හඳුන්වා දීම සඳහා නියමු ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2010 දී ශ්‍රී ලං.ග.ම.යේ මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් දුර්වල මට්ටමක පැවතිණි. ශ්‍රී ලං.ග.ම. මගී ප්‍රවාහනයෙන් ලද ආදායම රුපියල් බිලියන 15.2 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, එහි මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 23.6 ක් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2010 දී මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් බිලියන 8.4 ක් විය. ශ්‍රී ලං.ග.ම. මගීන් ආර්ථික වශයෙන් වාසි සහගත නොවන මාර්ගවල බස් රථ සේවා පවත්වාගෙන යාම සහ සිසුන් සඳහා වාර ප්‍රවේශ පත්‍ර නිකුත් කිරීම සහ අනෙකුත් සේවාවන් සඳහා රජය විසින් රුපියල් බිලියන 5 ක සහනාධාරයක් ලබා දී ඇත. ශ්‍රී ලං.ග.ම.යේ දුර්වල මූල්‍ය තත්ත්වය මගින් රාජ්‍ය අයවැය මත පීඩනයක් ඇති නොකර රාජ්‍ය මගී ප්‍රවාහන ආයතන කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාම සඳහා අඛණ්ඩ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය පැහැදිලි කරයි.

ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්වීම පිළිබිඹු කරමින් වසර තුළ දී වාහන ලියාපදිංචි කිරීම් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. වසර තුළදී වාහන ලියාපදිංචි කිරීම් සංඛ්‍යාව 359,243 ක් දක්වා සියයට 76 කින් වර්ධනය විය. ලියාපදිංචි කළ බස් රථ ප්‍රමාණය වසර තුළ දී සියයට 237 කින් ඉහළ ගියේය. ආනයන බදු අඩු කිරීම හා ආදායම් මට්ටම් ඉහළයාම හේතුකොටගෙන මෝටර් කාර් ලියාපදිංචිය සියයට 300 කින් ඉහළ ගියේය.

දුම්රිය ප්‍රවාහනය

2010 දී ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය (ශ්‍රී ලං.දු.සේ.) මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 4.7 කින් පහළ ගිය අතර, දුම්රිය මාර්ගයේ වේගය වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු සඳහා මුහුදු බඩ දුම්රිය මාර්ගයේ ගාල්ල හා මාතර කොටස වසා තැබීම ඊට බලපෑ ප්‍රධානතම හේතුව විය. ඒ අතර තෙල් ප්‍රවාහනය සඳහා දුම්රිය මාර්ගය වැඩි වශයෙන්

ප්‍රයෝජනයට ගැනීම හේතුවෙන්, 2010 දී භාණ්ඩ කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 44 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, එය ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මෙහෙයුම් ආලාභය රුපියල් මිලියන 3,173 ක් දක්වා සියයට 33.5 කින් පහළ දැමීමට උපකාරී විය. 2010 දී මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 1.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යාමද, මෙහෙයුම් අලාභය අඩු කිරීම සඳහා උපකාරී විය. ශ්‍රී ලං.දු.සේ. එහි කිලෝමීටර් 1,640 ක දුම්රිය ජාලය භාවිතා කරමින් මගී ප්‍රවාහනය සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා සියයට 5 ක හා සියයට 2 ක ආයතනවලට සපයයි. රට තුළ නැගී එන ප්‍රවාහන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා දුම්රිය මාර්ග ජාලයේ ආවරණය, විශ්වසනීයත්වය හා සේවා සැපයුම දියුණු කළ යුතුව ඇත.

දුම්රිය ප්‍රවාහනයේ කාර්යක්ෂමතාව වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින්, 2010 දී ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් තම දුම්රිය ඇණිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගනු ලැබූ අතර, දුම්රිය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් ද අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. දුම්රිය නියමිත වේලාවට සේවයේ යෙදවීම හා එහි විශ්වසනීයත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා දුම්රිය එන්ජින් නඩත්තුව කඩිනම් කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති අතර, එමගින් දුම්රිය සේවාවන් සැපයීමේ ඉඩකඩ වැඩිදියුණු වේ. දුම්රිය එන්ජින් නඩත්තුව කඩිනම් කිරීමට පියවර ගැනීමත් සමග ශ්‍රී ලං.දු.සේ. ට තම දෛනික එන්ජින් 60 ක අවශ්‍යතාවය ළඟා කරගත හැකි විය. ශ්‍රී ලං.දු.සේ. දුම්රිය ඇණිය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ඩීසල් බලවේග කට්ටල 20 ක් සහ දුම්රිය එන්ජින් 3 ක් අදියර දෙකක් යටතේ ආනයනය කිරීමට ද පියවර ගෙන ඇත. 2011 දී ගෙන්වීමට නියමිත ඩීසල් බලවේග කට්ටල 13 අතුරින්, බලවේග කට්ටල දෙකක් විශේෂයෙන්ම සංචාරක අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් භාවිතා කිරීමට නියමිත සුබෝපහෝගී බලවේග කට්ටල වන අතර, ඉතිරිය ප්‍රධාන මාර්ගයේ හා කැළණිවැලි මාර්ගයේ ධාවන කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම සඳහා භාවිතා කරනු ඇත. දුම්රිය ධාවනයේ කාර්යක්ෂමතාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා රාගම සිට මීගමුව දක්වා සහ දකුණු කළුතර සිට පයාගල දක්වා ද්විත්ව මාර්ග ඉදිකිරීම වසර තුළ දී අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන ලදී. මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගයේ වේග සීමාව පැ.කි.මී.100 දක්වා ඉහළ නැංවීම සඳහා එම මාර්ගය යළි සැකසීම මගින් කොළඹ සහ මාතර අතර ගමන් කාලය අඩු වේ. එහි මාතර හා ගාල්ල අතර කොටස ගොඩනැගීමේ කටයුතු 2011 වසරේ පෙබරවාරි මස මැද වන විට අවසන් කරන ලදී. 2010 දී ඕමන්තෙයි සිට පලෙයි දක්වාත්, පලෙයි සිට කන්කසන්තුරේ දක්වාත්, මැදවව්විය සිට මඩු දක්වාත් සහ මඩු සිට

තලෙයිමන්තාරම දක්වාත් දුම්රිය මාර්ගය නැවත ගොඩනැගීමේ කටයුතු සඳහා කොන්ත්‍රාත් පිරිනමන ලදී.

උතුරු නැගෙනහිර පළාත් සම්පූර්ණයෙන්ම මුදාගැනීමත් සමග ශ්‍රී ලං.දු.සේවයේ කටයුතු එම පළාත්වල නැවත ආරම්භ කරන ලදී. 2010 දී ශ්‍රී ලං.දු.සේවයේ “යාල් දේවි” හා “රජරට රැජින” දුම්රිය ධාවන කටයුතු තාත්ඛිකලම් දුම්රිය ස්ථානය දක්වා දීර්ඝ කරන ලදී. දුම්රිය - බස් රථ සේවාවක් හඳුන්වා දීම මගින් නැගෙනහිර දුම්රිය සේවාව වැඩිදියුණු කරන ලදී. දුම්රිය මාර්ග හා මහාමාර්ග නිසියාකරව සමායෝජනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලං.ග.ම. හා ශ්‍රී ලං.දු.සේ. ඒකාබද්ධ ක්‍රියාකාරී වැඩසටහන්, ප්‍රධාන දුම්රිය පොළවල් ආශ්‍රිතව පවත්වාගෙන යන ලදී. මේ අතර, උත්සව සමයේ ඇති වූ අධික ප්‍රවාහන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා විශේෂ දුම්රිය සේවා හඳුන්වා දෙන ලදී.

සිවිල් ගුවන් සේවය

ගෝලීය ආර්ථිකය ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වීමත්, ගැටුම් අවසාන වීමත් සමගම සංචාරක කර්මාන්තයේ ඇති වූ වර්ධනය නිසා ලංකාවට පැමිණෙන මගී සහ භාණ්ඩ ප්‍රමාණයේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් ඇති විය. 2010 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය මගින් ප්‍රවාහනය කළ මගීන් සංඛ්‍යාව සියයට 24.5 කින් පමණ වැඩි වී ඇත. පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව බණ්ඩාරනායක අන්තර් ජාතික ගුවන් තොටුපොළ මගින් හසුරුවන ලද ප්‍රති ගුවන්ගත කිරීම් මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහළම අගය වන මෙ.ටො. 26,445 ක් දක්වා සියයට 43 කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී හසුරුවන ලද සමස්ත භාණ්ඩ ප්‍රමාණය ද පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සියයට 20.3 කින් ඉහළ යන ලදී. වසර තුළදී අළුතින් එක්කරන ලද අපනයන පර්යන්තයන් සමඟ ගුවන් භාණ්ඩ හැසිරවීමේ ධාරිතාවය දෙගුණ විය. වර්තමානයේ එම ධාරිතාවය වසරකට භාණ්ඩ මෙට්‍රික් ටොන් 300,000 කි. අඩු පිරිවැය විකල්ප ප්‍රවාහන මාධ්‍ය වෙත ජනතාව යොමුවීම නිසා උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවලට ගුවන් සේවා මගින් කෙරෙන අභ්‍යන්තර මගී ප්‍රවාහන කටයුතු සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර, එම නිසා වසර තුළ අභ්‍යන්තර ගුවන් ගමන්වල අඩුවීමක් දක්නට ලැබුණි.

2010 වසරේ ගුවන් සේවා අංශයේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය යහපත් විය. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය වසර තුළ දී ඉපයූ ආදායම රුපියල් මිලියන 67,835 ක් වූ අතර, එය සියයට 26.3 ක ඉහළ යෑමකි. වසර තුළ දී මෙහෙයුම් පිරිවැය රුපියල් මිලියන 74,107 ක් දක්වා සියයට 12.4 කින් ඉහළ ගියේය. වසරේ මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් මිලියන 6,272 ක් වූ අතර,

එය පසුගිය වසර හා සංසන්දනය කිරීමේ දී සියයට 49 ක අඩු වීමකි. මේ සඳහා ආදායමේ ඇති වූ වර්ධනයත්, පිරිවැය පාලනය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග දැඩිව අනුගමනය කිරීමත් හේතු විය. මේ අතර, මිහින් ලංකා ගුවන් සේවය 2010 වසර තුළදී රුපියල් මිලියන 416 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කළ අතර, පසුගිය වසරේ වාර්තා කළ මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් මිලියන 666 ක් විය.

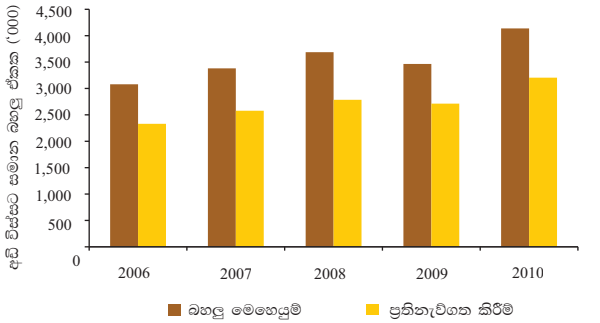
ශ්‍රී ලංකාව කලාපීය ගුවන් කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ අභිලාෂය රජය ප්‍රකාශයට පත් කොට ඇත. රටෙහි භූගෝලීය පිහිටීම, බණ්ඩාරනායක අන්තර්ජාතික ගුවන් තොටුපොළ නවීකරණය කිරීම සහ දෙවන අන්තර් ජාතික ගුවන් තොටුපොළ ඉදිකිරීමත් සමඟ ගුවන් කර්මාන්තයේ සීඝ්‍ර වර්ධනයක් බලාපොරොත්තු විය හැකි අතර, ඉහළ තරඟකාරීත්වයක් සහිත කලාපීය ගුවන් කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස ඉස්මතු වීමටත් විභවතාවක් පවතී. කලාපීය ගුවන් කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස කටයුතු කිරීමත් සමඟ සංචාරක කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පවතින විභවතාව උපයෝජනය කිරීමට හැකියාවක් පවතින අතර, රටවල් 60 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් සමඟ ද්විපාර්ශ්වීය ගුවන් සේවා පැවතීම, ගොඩබිම් හා ජලාශ්‍රිතව ගුවන් යානා නැවැත්විය හැකි ස්ථාන පැවතීම සහ විනෝදාත්මක ගුවන් පහසුකම් සැපයීමට ඇති හැකියාව සංචාරක ගුවන් සේවා සැපයීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසනු ඇත. කෙසේ නමුත්, ගුවන් කර්මාන්තයේ කාර්යක්ෂමතාවය සහ ඉහළ වර්ධනයට ඉවහල් වන තරඟකාරී ව්‍යාපාරික පරිසරයක් සැකසීමට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජයේ ආයතන සහ කර්මාන්තයේ නියැලෙන අනෙකුත් පාර්ශ්වයන් අතර, සහයෝගිතාවය ඇතිකිරීම වැදගත් වේ. සිවිල් ගුවන් කර්මාන්තය සඳහා වෙන් වූ මානව සම්පත් පදනමක් ගොඩ නැගීම සඳහා අවශ්‍ය වන විශේෂිත දැනුම සෑම අධ්‍යාපන මට්ටමකටම ලබාදීම සඳහා විශේෂිත පුහුණු මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම තුළින් ගුවන් කර්මාන්තයේ පවතින මානව සම්පත හා සම්පත් ගැටළුවලට පිළියම් යෙදිය යුතුවේ. තවදුරටත්, ශ්‍රී ලංකාවට සාර්ථක ගුවන් කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස නැගී සිටීම සඳහා කර්මාන්තයේ විවිධ සේවා අංශ අතර මනා සහයෝගිතාවක් පවත්වාගෙන යෑම පිණිස පවත්නා තාක්ෂණය කාර්යක්ෂම ලෙස යොදාගැනීම වැදගත් වේ. මෙය ගුවන් තොටුපොළ කටයුතු වඩා කාර්යක්ෂමව කිරීම සඳහා ද, සේවා සැපයුම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ද, පාරිභෝගිකයන්ට තෘප්තිමත් සේවාවක් සැපයීම සඳහාද උපකාරී වේ. ශ්‍රී ලංකාව කාර්යක්ෂම සහ කාලයක් ක්ෂේත්‍රයේ රැඳී සිටිය හැකි ගුවන් කේන්ද්‍රස්ථානයක් බවට පත්කිරීම වේගවත් කිරීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය ද දිරිමත් කළ යුතුය.

2010 වසරේ දී ගුවන් සේවා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කෙරිණ. මන්තල අන්තර්ජාතික ගුවන් තොටුපොළ ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2010 වසරේ දී සිදුවූ අතර, එහි පළමු අදියර 2013 වසරේ දී නිම කිරීමට නියමිතය. බණ්ඩාරනායක අන්තර්ජාතික ගුවන් තොටුපොළ පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් ද වසර තුළ දී සිදුවිය. මෙම ව්‍යාපෘතියට ගුවන් යානයකින් තවත් ගුවන් යානයකට මාරුවීම සඳහා මගීන් රැඳී සිටින ස්ථානය පුළුල් කිරීම, ගුවන් භාණ්ඩ නැවත ලබා ගැනීමට නව ස්ථානයක් සෑදීම, බහුමහල් රථගාලක් ඉදිකිරීම සහ පවතින ගුවන් පථය පුළුල් කිරීම ඇතුළත්ය. බණ්ඩාරනායක අන්තර්ජාතික ගුවන් තොටුපොළේ දෙවන ගුවන් පථය ඉදිකිරීම සඳහා ශබ්‍යතා අධ්‍යයනය 2010 වසරේ දී ආරම්භ කෙරිණ. අභ්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ජාලයේ සංවර්ධන කටයුතු සැලසුම් කර ඇති අතර, එහිදී කොග්ගල, අම්පාර සහ පලාලි ගුවන් තොටුපොළවලට ප්‍රමුඛතාව ලබා දී ඇත.

වරාය සේවා

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ 2010 වසර තුළ වරාය මෙහෙයුම්වල සැලකිය යුතු වර්ධනයක් ඇති විය. භාණ්ඩ ආනයන, අපනයන සහ ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම්වල ඇති වූ අඛණ්ඩ වර්ධනය හේතුවෙන් කොළඹ වරාය මගින් මෙහෙය වූ බහලුම් ප්‍රමාණය වාර්තාගත ලෙස මිලියන 4.1 ක් දක්වා ඉහළ යන ලදී. 2010 වසර තුළ මෙහෙය වූ මුළු බහලුම් ප්‍රමාණය අඩි විස්සට සමාන බහලු මිලියන 4.1 ක් දක්වා වැඩි වූ අතර එය සියයට 19.4 ක වර්ධනයකි. එමෙන්ම, මෙම අගය ලෝක ආර්ථික අවපාතයට පෙර 2008 දී වාර්තා වූ ඉහළම අගය වූ අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 3.7 ට සාපේක්ෂව සියයට 10.8 ක වර්ධනයකි. 2010 වසරේ දී ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් සියයට 18 කින් ඉහළ ගිය අතර, කොළඹ වරායේ මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය සියයට 26.7 කින් වැඩි විය.

3.4 රූප සටහන බහලු මෙහෙයුම් සහ ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම්

3 ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

ශීර්ෂය	වරාය සේවා ක්‍රියාකාරීත්වය		වර්ධන අනුපාතය %	
	2009	2010(අ)	2009	2010 (අ)
1. පැමිණි නැව සංඛ්‍යාව	4,456	4,067	-7.4	-8.7
කොළඹ	4,114	3,910	-7.0	-5.0
ගාල්ල	32	48	-52.9	50.0
ත්‍රිකුණාමලය	310	109	-3.7	-64.8
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	48,778	61,240	-3.6	25.6
කොළඹ	46,373	58,768	-3.3	26.7
ගාල්ල	167	318	-63.6	90.4
ත්‍රිකුණාමලය	2,238	2,154	3.5	-3.8
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEUs'000) (ආ)	3,464	4,137	-6.0	19.4
4. බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් (TEUs'000)(ආ)	2,712	3,205	-2.6	18.2
5. සේවක සංඛ්‍යාව (ඇ)	13,367	12,828	-2.5	-4.0
කොළඹ	12,263	11,747	-2.3	-4.2
ගාල්ල	513	480	-7.2	-6.4
ත්‍රිකුණාමලය	591	601	-3.7	1.7

(අ) තාවකාලික මූලය : ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය
 (ආ) TEUs = අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක
 (ඇ) ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සඳහා පමණි

ලෝක ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ වරාය කටයුතු වර්ධනය වීම නිසා ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියේ (ශ්‍රී ලං.ව.අ.) මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය යහපත් විය. ශ්‍රී ලං.ව.අ.යේ ආදායම රුපියල් බිලියන 28.3 ක් දක්වා සියයට 21.2 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 23.9 ක් දක්වා සියයට 11.7 කින් ඉහළ ගියේය. 2010 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ව.අ. ඉපයූ මුළු මෙහෙයුම් ලාභය රුපියල් බිලියන 4.4 ක් දක්වා සියයට 126 කින් ඉහළ ගියේය. 2009 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් දරන ලද රුපියල් බිලියන 3.8 ක් වූ ප්‍රාග්ධන වියදම 2010 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 6.1 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහනේ ප්‍රමුඛස්ථානයක් වරාය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා ලබා දී ඇත. මාගම්පුර ඉදිවන මහින්ද රාජපක්ෂ වරායේ පළමු අදියර 2010 නොවැම්බර් මස දී විවෘත කරන ලදී. ආරම්භයේ දී සේවා සහ කාර්මික වරායක් ලෙස ක්‍රියාකිරීමට නියමිත මෙය පසුව ඉන්දියානු උප මහාද්වීපයේත්, ඊසාන දිග අප්‍රිකාවේ සහ අනෙකුත් අසල්වැසි කලාපවලත් ප්‍රති-නැව්ගත භාණ්ඩ හැසිරවීම සඳහා යොදාගැනීමට නියමිතය. එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 800 ක ඇස්තමේන්තුගත වියදමක් යටතේ දෙවන අදියරේ ඉදිකිරීම් කටයුතු මේ වන විට සිදුවෙමින් පවතී. ඉන්ධන සැපයුම්

පහසුකම් ඉදිකිරීමත්, බනිජ තෙල් සංඛේට්ටර් 80,000 ක ධාරිතාවයකින් යුතු ටැංකි 14 කින් සමන්විත වන ඉන්ධන ගබඩා කිරීමේ පර්යන්තය ඉදිකිරීමේ කටයුතුව 2011 ඔක්තෝබර් මසදී අවසන් කිරීමට නියමිත අතර, ඉන්ධන සැපයීමේ කටයුතු 2011 වසර තුළදී ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. වැඩ නිමවීමත් සමඟම මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය දකුණු ආසියාවේ විශාලතම වරාය බවට පත්වේ. මේ අතර, 2010 වසරේදී කොළඹ දකුණු වරාය ව්‍යාපෘතියේ දිය කඩනයේ ඉදිකිරීම් කටයුතුවලින් සියයට 48 ක් පමණ අවසන් කොට ඇත. මෙහි පළමු පර්යන්තයේ ඉදිකිරීම් 2011 වසරේ මුල් භාගයේ දී ආරම්භ කිරීමට නියමිත අතර, එහි මෙහෙයුම් කටයුතු 2013 වන විට ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. කොළඹ දකුණු වරායේ දක්ෂිණ පර්යන්තය, ඉදිකිරීම, මෙහෙයවීම හා පැවරීම යන පදනම යටතේ රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය සහිත ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සැලසුම් කර ඇත. වසරකට අඩි විස්සට සමාන බහලුම් ඒකක මිලියන 2.4 ක ධාරිතාවයකින් යුත් පර්යන්ත තුනකින් සමන්විත වන කොළඹ දකුණු වරාය ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු අවසාන වීමත් සමඟම කොළඹ වරායේ සමස්ත ධාරිතාවය සියයට 160 කින් පමණ ඉහළ යනු ඇත. තවද, 2011 මැද භාගය වන විට ඔලුවිල් වරාය ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් වීමට නියමිතය. මීට අමතරව, ගාල්ල සහ ත්‍රිකුණාමලයේ ඉදිවන වරායන්වල ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2010 වසරේ දී සිදුවෙමින් පැවතුණි.

ශ්‍රී ලංකාව කලාපීය නාවික කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ අභිලාෂය රජය ප්‍රකාශයට පත් කොට ඇත. අන්තර්ජාතික වෙළෙඳ කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා නැගෙනහිර - බටහිර සම්බන්ධ වන මුහුදු මාවතට ආසන්නව වඩා උචිත ස්ථානයක පිහිටා ඇති නිසාත්, ඉන්දියානු උප මහාද්වීපයේ වැඩි වන වෙළෙඳ කටයුතු සහ ලෝකයේ අනෙකුත් කලාපයන් සමඟ ඇති කරගෙන ඇති සහයෝගිතාවයත්, ලංකාවට කලාපයේ නාවික කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස ඉස්මතු වීමට උපකාරී වනු ඇත. වරාය අංශයේ ධාරිතාව සීමාවීම පිළිබඳ ගැටළුවට පිළියම් යෙදීම මෙන්ම නව තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම තුළින් වරාය මෙහෙයුම් නවීකරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉදිරි පියවර ගනිමින් ශ්‍රී ලං.ව.අ. ශ්‍රී ලංකාව කලාපයේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් බවට පත් කිරීමට කටයුතු කර ඇත. වරාය සහ නාවික කර්මාන්තය ආර්ථිකයේ ප්‍රමුඛ අංශයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවට පුළුල් ඉඩ ප්‍රස්ථා පවතින අතර, ඉන් සෘජු හා වක්‍ර රැකියා බොහොමයක් උත්පාදනය කර ගැනීමට හැකි වනු ඇත. එමගින් රටට විදේශ විනිමය උපයා ගැනීමටත්, මැදි කාලීනව රටේ සෘජු සහ වක්‍ර රැකියා අවස්ථා රැසක් උපදවා ගැනීමටත් හැකියාව පවතී.

ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය වරාය මෙහෙයුම්වල ඵලදායීතාවය සහ කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමට පියවර රාශියක් ගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාව නාවික කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස ඉස්මතු වීමට නම් විශේෂත්වයක් සහිතව, ඉහළ ගුණාත්මක භාවයකින් යුක්තව සහ නියමිත වේලාවට සේවා සැපයීම වැදගත් වේ. නැව් භාණ්ඩ ප්‍රමාදයකින් තොරව නිදහස්කර ගැනීම සඳහා ආනයනකරුවන් සහ ඔවුන්ගේ නියෝජිතයන් සඳහා විශේෂිත වූ ප්‍රවේශ මාර්ග කොළඹ වරාය තුළ ඉදිකිරීමට මේ වන විට සැලසුම් කර ඇත. කොළඹ වරායේ කාර්යක්ෂමතාවය සහ ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා ජය බහලුම් පර්යන්තයේ පහසුකම් වැඩිදියුණු කරන ලදී. මහා මාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ග ඔස්සේ ළඟා විය හැකි “නැව් භාණ්ඩ ගම්මානයක්” ඉදිකිරීම සඳහා පැලියගොඩ ප්‍රදේශයේ ඉඩමක් වෙන් කර ඇත. ආනයන සහ අපනයන කරුවන්ට වරායට පැමිණීමෙන් තොරව නැව් භාණ්ඩවලට අදාළ ලේඛන ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා විද්‍යුත් ලේඛන හුවමාරු ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීමට නියමිතය. මීට අමතරව, වරාය සේවා භාවිතා කරන්නන්ට අන්තර්ජාලය හරහා ගෙවීම් කිරීමේ වැඩ පිළිවෙළක් ද හඳුන්වා දීමට නියමිතව ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රසිද්ධ මුහුදු ගමන් මාර්ගයක පිහිටා තිබුණද, වරාය කටයුතු කලාපයේ අනෙකුත් රටවල්වලින් ඇති වන තරගකාරීත්වයට මුහුණ පා ඇත. එම නිසා තරගකාරීත්වය පවත්වාගෙන යාමට වරාය යටිතල පහසුකම් නිරන්තරයෙන් වැඩි දියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා නොයෙකුත් පියවර ගෙන තිබුණද, අන්තර්-ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන් අතර කාර්යක්ෂම සම්බන්ධතාවයක් ඇති කිරීම සඳහා ලබා දී ඇති වැදගත්කම අවම මට්ටමක පවතී. රට තුළ අඩු පිරිවැය ප්‍රවාහන ක්‍රමයක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා වරායේ සිට මහාමාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ග අතර සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැගීම වැදගත් වේ. තවද සැලසුම් කර ඇති වරාය තොරතුරු පද්ධතිය ස්ථාපනය කිරීමටත්, එය කලාපයේ අනෙකුත් වරායන් හා සම්බන්ධ කිරීමටත් කඩිනමින් පියවර ගැනීම වැදගත් වේ. තවද, ශ්‍රී ලං.ව.අ. විසින් චීනය, ඉන්දියාව සහ අප්‍රිකානු රටවල වරායන් සමග සහයෝගයෙන් ව්‍යාපාර කටයුතු කර ගෙනයෑම අවශ්‍ය වේ. මෙමගින් ශ්‍රී ලං.ව.අ.ට අති නවීන ලෙස වරාය ඉදිකිරීම්, වැඩිදියුණු කිරීම් සහ කළමනාකරණයට අදාළ විශේෂඥතාවය ලබාගත හැකි වන අතර, ප්‍රධාන පෙළේ මුහුදු ගමන් මෙහෙයවන ආයතන සමග එකඟතාවයක් ඇති කරගැනීමට ද අවස්ථාවක් උදා වේ.

ජල සම්පාදන හා වාරිමාර්ග

නාගරීකරණය ඉහළ යාම, ජනතාවගේ ජීවන රටාව වෙනස් වීම, වාණිජ්‍යමය හා කාර්මික කටයුතු

ශීර්ෂය	2009		2010 (අ)	
	2009	2010 (අ)	2009	2010 (අ)
මුළු ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ගණන (අ)	312	315	1.0	1.0
වසර තුළදී සපයන ලද නව ජල සම්බන්ධතා ගණන	79,395	87,245	-26.5	9.9
සපයා ඇති මුළු ජල සම්බන්ධතා ගණන (අ)	1,266,328	1,353,573	6.7	6.9
මුළු ජල නිෂ්පාදනය (සහ මීටර් මිලියන)	449	469	2.0	4.5
ආදායම් රහිත ජලය (%)				
මහ කොළඹ	31.3	31.5	-17.4	0.6
ප්‍රාදේශීය	25.1	26.6	0.8	6.0

(අ) නාවකාලික මූලාශ්‍රය: ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (අ) වසර අවසානයේදී

ප්‍රසාරණය වීමත් සමග, නල ජලය සඳහා ඇති ඉල්ලුම අඛණ්ඩව ඉහළ යමින් පවතී. ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (ජා.ජ.ස.ජ.ම.) විසින් වසර තුළදී නව නල ජල සම්බන්ධතා 87,245 ක් සපයා ඇත. මෙම නව ජල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය ද ඇතුළුව මුළු ජල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව මිලියන 1.35 ක් දක්වා සියයට 6.9 කින් වර්ධනය විය. ජා.ජ.ස.ජ.ම.යේ ගිණුම්ගත නොවන ජලය මගින් සිදුවන පාඩුව, විවිධ කරුණු හේතු කොටගෙන තවදුරටත් ඉහළ මට්ටමක පවතී. ජලය බෙදාහැරීමේ ජාලය අඛණ්ඩව නිසා ජලය විශාල වශයෙන් කාන්දුවීම, නීති විරෝධී ජල සම්බන්ධතා සහ ජල මාපකවල පවතින දෝෂ මෙයට හේතු වී ඇත. 2010 වසරේ දී ගිණුම්ගත නොවන ජලය, මහ කොළඹ ප්‍රදේශයේ සියයට 31.3 සිට සියයට 31.5 දක්වා ද, ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ දී සියයට 25.1 සිට සියයට 26.6 දක්වා ද ඉහළ ගියේය.

2010 වසරේ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. යේ මූල්‍ය තත්ත්වය සතුටුදායක විය. ජල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය ඉහළ යාම හේතුවෙන් ජා.ජ.ස.ජ.ම. යේ මුළු ආදායම සියයට 10 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් හා නඩත්තු පිරිවැය සියයට 10 කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළදී ජා.ජ.ස.ජ.ම. රුපියල් මිලියන 11 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කළේය. විවිධ හේතු නිසා ගිණුම්ගත නොවන ජලය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම ජා.ජ.ස.ජ.ම.යේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වයට බාධා පමුණුවයි.

ජා.ජ.ස.ජ.ම. 2010 වසරේ දී ජල සම්පාදන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක කටයුතු අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන ගිය අතර, ව්‍යාපෘති කිහිපයක් වසර තුළදී නිම කරන ලදී. නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ සමූහ

3 ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය, කිරිදිමය ජල සම්පාදන ක්‍රමයේ පුනරුත්ථාපන හා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය, මොරටුව, අඹතලේ සහ මීගමුව ජල පවිත්‍රාගාර, නාවලපිටිය, අම්පාර සහ කොග්ගල ජල සම්පාදනය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘති රුපියල් බිලියන 12 ක වියදමින් වසර තුළදී නිමකරන ලදී. 360,000 පාරිභෝගිකයන් පිරිසකගේ ජල අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා රුපියල් මිලියන 9,626 ක වියදමින් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන මහනුවර නගරයේ දකුණු ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය 2011 වසරේ දී නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය. අපවිත්‍ර ජලය හා අපද්‍රව්‍ය සුදුසු ලෙස බැහැර කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම සඳහා රුපියල් බිලියන 28.4 ක පිරිවැයක් යටතේ මධ්‍යම හා බස්නාහිර පළාත්වල ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ආරම්භ කර ඇත. ලබුගම - කලටුවාව ජල පවිත්‍රාගාරයේ පුනරුත්ථාපන හා වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු, රත්නපුර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර, යාපන අර්ධද්වීපයේ ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය, කොලොන්න හා බලංගොඩ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති, රුහුණු පුර ජල සම්පාදන සංවර්ධනය, අඹතලේ ජල පවිත්‍රාගාරයේ බලශක්ති සංරක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය සහ කුරුණෑගල ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය යන ව්‍යාපෘති රුපියල් බිලියන 70.8 ක පිරිවැයක් යටතේ දැනට අරඹා ඇති සහ 2011 වසර සඳහා සැලසුම් කර ඇති නව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති වේ.

2010 වසරේ දී වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, එමගින් හෙක්ටයාර 5,000 ක් අළුතෙන් අස්වැද්දීමට ද ගිණිකොණ දිග වියළි කලාපයේ පානීය හා කර්මාන්ත ජල අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ද බලාපොරොත්තු වේ. දැදුරු ඔය ජලාශ ව්‍යාපෘතිය, රඹුක්කන් ඔය ජලාශ ව්‍යාපෘතිය, වෙහෙරගල ජලාශ ව්‍යාපෘතිය සහ පහළ උච වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතිය, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද අනෙකුත් ව්‍යාපෘති අතර විය. මෙම ව්‍යාපෘති මගින් හෙක්ටයාර 23,670 ක පමණ ඉඩම් ප්‍රමාණයකට පහසුකම් සැලසෙනු ඇත. “නැගෙනහිර නවෝදය” වැඩසටහන යටතේ රුපියල් මිලියන 1,190 ක පිරිවැයක් දරමින් අම්පාර, මඩකලපුව, හා ත්‍රිකුණාමලය යන දිස්ත්‍රික්කවල වාරිමාර්ග ක්‍රම කිහිපයක් ආරම්භ කරන ලදී. මේ යටතේ හෙක්ටයාර 14,457 ක් අස්වැද්දිය හැකි අතර, එමගින් පවුල් 14,300 කට ප්‍රතිලාභ ලැබෙනු ඇත. “උතුරු වසන්තය” වැඩසටහන යටතේ රුපියල් මිලියන 947 ක පිරිවැයක් සහිතව වව්නියාව හා මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කවල වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම කිහිපයක් අරඹන ලදී. උතුරේ ක්‍රියාත්මක මෙම වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම යටතේ හෙක්ටයාර 14,270 ක ඉඩම් ප්‍රමාණයක් අස්වැද්දිය හැකි වේ.

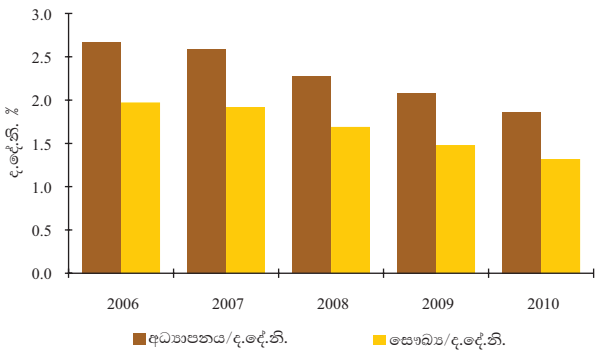
3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව හා ක්‍රියාකාරීත්වය

රටක අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය අංශයේ ජයග්‍රහණ, එම රටෙහි මානව ප්‍රාග්ධනයේ ශක්තිමත්භාවය පෙන්නුම් කරන අතර, එය සමස්ත ආර්ථික වර්ධනය තීරණය කරන වැදගත් සාධකයක් වේ. කාලයක් පුරා පැවැති, සැමට නිදහස් සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය ලබාදීමේ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය මානව සංවර්ධනය සඳහා හේතු වූ අතර, රජය විසින් සුලභව කරගෙන ගිය සුභසාධන වැඩසටහන් අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය අංශයේ විශිෂ්ට ජයග්‍රහණ අත්කර ගැනීමට ද, ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය වැඩි දියුණුවීමට ද හේතු විය. කෙසේ නමුත්, මේ වන විට රටෙහි සිදුවෙමින් පවතින ජනගහනය පිළිබඳ වෙනස්කම්, බෝ වන රෝගවල සිට බෝ නොවන රෝග කරා සිදුවූ රෝග විකාශනය සහ ආර්ථිකයේ සිදුවන ව්‍යුහමය වෙනස්කම් නිසා මෙම ජයග්‍රහණ තර්ජනයට ලක්ව ඇත. මේ අතරම, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන අංශයේ ජයග්‍රහණ සම්බන්ධයෙන් සමානාත්මතාවයක් ඇති කිරීම අභියෝගයක්ව පවතින අතර, ඒ සඳහා සමාජ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති මගින් විසඳුම් සෙවිය යුතුවේ.

සෞඛ්‍ය

ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය අංශයේ ප්‍රමිතීන් අඛණ්ඩව වර්ධනය වෙමින් පැවතියද, අළුතෙන් පැන නැගී ඇති ප්‍රශ්න හමුවේ එම ජයග්‍රහණ අභියෝගයට ලක්ව ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ මාතෘ හා ළදරු මරණ අනුපාතය, ආයු අපේක්ෂාව වැනි සෞඛ්‍ය දර්ශක පසුගිය දශක කිහිපය පුරාම අඛණ්ඩ ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කරයි. පශ්චාත් නවජ මරණ ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වී ඇතත්, ප්‍රාග්ප්‍රසව හා නවජ මරණ ප්‍රමාණයේ පසුබෑමක් දක්නට ඇත. සජීවී උපන් දහසකට 8.4 ක් වන නවජ මරණ අනුපාතය, ඒ සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීමේ වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි. එමෙන්ම දුගී

3.5 රූප සටහන සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම

විශේෂ සටහන 6 **සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනයක් සඳහා යටිතල පහසුකම්**

3
ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

හැඳින්වීම

ආර්ථිකයේ සෑම අංශයකම පැතිරුණු ඉහළ තිරසාර වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් (Inclusive Growth) යන්නෙන් අදහස් වේ. සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථිකයක වෙළෙඳපොළ ප්‍රවීණය, සම්පත් සහ සමාජ ආරක්ෂණය සඳහා පවතින ඉඩ ප්‍රස්ථා ඉහල මට්ටමක පැවතිය යුතුය. සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනයක දී ආර්ථික වර්ධන රටාව මෙන්ම ආර්ථික වර්ධන වේගය ද වැදගත් වන අතර, එමගින් ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියෙන් ඇත්ව සිටින සමාජ කොටස්වලට ද ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට එකතු වීමට ඉඩ සැලසීම ඉතා වැදගත් වේ. ඒ අනුව සමාජයේ සෑම පුරවැසියෙකුටම ආර්ථික වර්ධනයට දායක වීමට සහ එමගින් ප්‍රතිලාභ ලැබීමට ඉඩ සැලසේ. සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනය යන්නෙන් ආදායම් ප්‍රති-ව්‍යාප්ත වීම යන්න පමණක් අදහස් නොකෙරේ. සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනය මගින් අවධාරණය කෙරෙනුයේ පුද්ගලයින්ට ආර්ථික කටයුතුවලට දායක වීමට ඇති හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම හා රැකියා අවස්ථා ජනනය කිරීම සඳහා සුදුසු ව්‍යාපාරික පරිසරයක් ගොඩනැගීම වන අතර, එය ආදායම් ප්‍රති-ව්‍යාප්තිය යන සංකල්පයට වඩා වෙනස් වේ (Ianchovichina and Lundstrom, 2009). සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් අත්කර ගැනීම සඳහා පවතින ප්‍රධානතම බාධාව වනුයේ ආර්ථික, සමාජ සහ මූල්‍යමය යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීමයි (Rauniyar and Kanbur, 2009).

සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනයක් ශ්‍රී ලංකාවට අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි?

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය ඉහළ ආර්ථික වර්ධන මාවතකට එළඹ ඇති නිසා, සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් සඳහා ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මේ වන විට ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක්, මූලික, භෞතික, සමාජමය හා මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් නිසි පරිදි නොලැබෙන තත්ත්වයක පසුවන අතර, ඔවුන්ට මෙම ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයට දායක වීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා එමගින් සීමා වී ඇත. “මහින්ද චින්තනය”(රජයේ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති රාමුව) මගින් ආර්ථික වර්ධනය සඳහා ප්‍රතිපත්ති කඩිනමින් යොමුකිරීමේ වැදගත්කම හඳුනාගෙන ඇත. “සංවර්ධන උපාය මාර්ග වාණිජ්‍යමය සහ ආර්ථිකමය ප්‍රතිලාභ වෙනුවෙන් පමණක්ම, යටිතල පහසුකම් සඳහා ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය සීමා නොවී යටිතල පහසුකම් වෙත ප්‍රවීණය වීමට ජනතාවට සමාන අවස්ථා ලබාදීම තුළින් ප්‍රතිලාභ හිමිවන ආර්ථිකමය කටයුතුවල නිරතවීමට ඔවුන්ට අවස්ථාව සලසාදීමත් බලාපොරොත්තු වේ.” එහෙයින්, රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩ පිළිවෙල, සමාජ හා ආර්ථික අසමානතාවයන්

එලදායී ලෙස අඩු කරමින්, සමාජ ආර්ථික වර්ධනය වැඩි දියුණු කිරීමට හැකිවෙන පරිදි ආර්ථික වර්ධනය පුළුල් පදනමක් සහිත, වේගවත් සහ සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් බවට පරිවර්තනය කිරීමේ අරමුණු වලින් සමන්විත වේ. එමනිසා, රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ ප්‍රාදේශීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම තුළින් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සමබර ආර්ථික වර්ධනයක් අත්පත් කරගැනීම පිළිබඳව අවධානය යොමුවී ඇත. එසේම, සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත තුලිත ආර්ථික වර්ධනයක් අත්කර ගැනීම සඳහා ආර්ථික, සමාජ සහ මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමට සහ ජීවන මට්ටම උසස් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිවල ප්‍රමුඛතාවය හඳුනාගැනීම වැදගත් වේ.

සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් සඳහා ආර්ථික යටිතල පහසුකම්

ආර්ථික යටිතල පහසුකම්වලට ප්‍රවාහන, බලශක්තිය, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය සහ වාරිමාර්ග ඇතුළත් වේ. ආර්ථිකමය යටිතල පහසුකම්වල ආයෝජනය කිරීම, නිෂ්පාදන පදනම පුළුල් කිරීමට, තරඟකාරිත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට හා සේවා නියුක්ති අවස්ථාවන් ජනනය කිරීමට උපකාරී වේ. තවද, ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සම්පත් උපයෝජනයේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීමට මෙන්ම, එලදායීතාවය හා ආර්ථික වර්ධනය ඉහළ නැංවීමටත් උපකාරී වන අතර, පළාත් අතර වෙළෙඳාම සඳහා ඇති විභවතාව වැඩිදියුණු කරයි. එමනිසා, ආර්ථික වර්ධනයට වැඩි දායකත්වයක් ඇති සහ අඩු දායකත්වයක් ඇති ප්‍රදේශ අතර ප්‍රවාහන, මාර්ග, සන්නිවේදන සේවා මගින් මනා භෞතිකමය සම්බන්ධතාවයක් ඇති කිරීම තුළින් ප්‍රවාහන වියදම අඩු කළහැකි අතර, ආර්ථික වර්ධනයට අඩු දායකත්වයක් ඇති ප්‍රදේශවල කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සඳහා වෙළෙඳපොළක් ඇති කිරීමටද, එමගින් රැකියා අවස්ථා ජනනය කිරීමට ද හැකි වේ. මග නැඟුම වැඩසටහන මගින් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ නගරය හා සම්බන්ධ කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම සකසා ඇත. මේ අතර රජයේ ජාතික මට්ටමේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ, භාණ්ඩ සහ මගී ප්‍රවාහනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අන්තර් පළාත් මහා මාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ග ඉදිකිරීමට කටයුතු කිරීම, නුදුරු අනාගතයේ දී ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ජනිත කිරීමට හේතුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ආර්ථික යටිතල පහසුකම් දියුණුවීමත් සමඟ ආර්ථික වර්ධනයට අඩු දායකත්වයක් ඇති ප්‍රදේශවල ආර්ථික ව්‍යුහය වෙනස්වීමට අවශ්‍ය වෙළෙඳපොළ බලවේග සැකසෙනු ඇත. එම ප්‍රදේශවල ආර්ථික ව්‍යුහය වෙනස් කිරීමට වෙළෙඳපොළ බලවේග අසමත් වුවහොත්, ඒ සඳහා මනා සම්බන්ධතාවයක් සහිත මැදිහත් වීමක් අවශ්‍ය වන අතර, එමගින් එහි වෙසෙන ජනතාවට ආර්ථික වර්ධන ක්‍රියාවලියට සක්‍රීයව දායක වීමට අවස්ථාව උදාකර දිය හැක.

සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් සඳහා සමාජ යටිතල පහසුකම්

අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සේවා, ප්‍රජා සංවර්ධන සහ සමාජ සුභසාධන යනාදිය සහතික කරන පහසුකම් සහ යාන්ත්‍රණයන් සමාජ යටිතල පහසුකම් යන්නට ඇතුළත් වේ. සෞඛ්‍ය, සාක්ෂරතාවය සහ පාරිසරික තිරසාරත්වය යන දර්ශකවලින් පෙන්වන පරිදි ජීවන තත්ත්වයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු වීම සහ ආර්ථික සෞභාග්‍ය ලඟාකර ගැනීම අතර දැඩි සම්බන්ධතාවයක් පෙන්වුම් කරයි. රටක සමාජ යටිතල පහසුකම් දියුණු වීම, ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් අභිමුඛ කොටගත් වඩාත් ඵලදායී සහ පුර්ණ නිපුණතා සහිත ශ්‍රම බලකායක් බිහිකිරීම කෙරෙහි බලපාන අතර එමගින්, ආර්ථිකය තවදුරටත් වඩාත් වේගවත් ආර්ථික වර්ධනයකට සහ සංවර්ධනයකට යොමුවීම සඳහා රටට අවශ්‍ය පරිණතභාවය ලබා ගැනීම තහවුරු කරනු ඇත.

අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍ය සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් සඳහා සෘජුව දායකත්වයක් සැපයිය හැකි ප්‍රධාන සමාජ යටිතල පහසුකම් වශයෙන් හඳුනාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ සැමට නිදහස් අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය සේවා ලබාදීමේ ප්‍රතිපත්තිය, අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය සේවා ලබාගැනීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ඇති විෂමතා ඉවත් කර ඇත. කෙසේ නමුත්, අධ්‍යාපන ප්‍රමිතිය එනම් එහි ගුණාත්මක භාවය සහ වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවයන්ට සරිලන මට්ටමකට දියුණු කිරීම මගින් ආර්ථිකයට අඩු දායකත්වයක් සපයන ප්‍රදේශවල ජනතාවට ආර්ථිකමය වශයෙන් වැඩි ක්‍රියාකාරිත්වයකින් යුතු අංශවල ශ්‍රම වෙළෙඳපොළට එක් වීමට අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත. මෙය ශ්‍රම සංවලතාව වැඩිදියුණු කිරීමට සහ ආර්ථිකයට අඩු දායකත්වයක් සපයන ප්‍රදේශවල දරිද්‍රතාව අඩුකිරීමට උපකාරී වනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාව හා සමාන ආර්ථික මට්ටමේ සිටින රටවල් සමග සංසන්දනය කිරීමේ දී, අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් විශේෂයෙන්ම, උසස් අධ්‍යාපනය සහ වෘත්තීමය පුහුණුව සම්බන්ධයෙන් කරනු ලබන ආයෝජන සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පවතී. එමනිසා, අධ්‍යාපනය සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය ධෛර්යමත් කිරීමට දරණ උත්සාහය ඇගයිය යුතුය. අ.පො.ස. සාමාන්‍ය පෙළ ගණිතය, ඉංග්‍රීසි සහ තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණ කුසලතා යන අංශ සම්බන්ධයෙන් ඇති මූලික දැනුම සහ කුසලතා හිඟකම හේතුවෙන් ශ්‍රම වෙළෙඳපොළට අවශෝෂණය කර නොගත් බොහොමයක් ශ්‍රමිකයන්, ආර්ථිකයට අඩු දායකත්වයක් සහිත ප්‍රදේශවල ජීවත්වන හෙයින්, ඉහළ ගුණාත්මක බවින් යුත් අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රවිශ්චාරීවීම මුළුතර අවස්ථාව ලබාදීම සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් සඳහා ගතයුතු වැදගත් පියවරක් වේ. තවද, ව්‍යවසායකත්ව කුසලතා වැඩි දියුණු කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ තවදුරටත් වර්ධනය විය යුතු අංශයකි. මානව ප්‍රාග්ධනය විශේෂයෙන්ම, නිපුණතා සහ ව්‍යවසායකත්ව

පුහුණුව සඳහා කරනු ලබන ආයෝජන අඩු වීම සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් සඳහා පවතින සංරෝධකයකි (McKay, 2008).

රටක ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය, රටෙහි මානව ප්‍රාග්ධනයේ කාර්යක්ෂමතාවය සහ ඵලදායීතාවය සම්බන්ධයෙන් වැදගත් දායකත්වයක් සපයයි. මේ සම්බන්ධයෙන් සලකනවිට පුද්ගලයන් 1,000 ට ඇදුන් 3.2 ක් සහ පුද්ගලයන් 1,462 ට එක් වෛද්‍යවරයෙක් බැගින් සිටින ශ්‍රී ලංකාවේ රජයේ සෞඛ්‍ය සේවාවේ ව්‍යාප්තිය ප්‍රශංසනීය වේ. කලාපයේ අනෙකුත් රටවල් හා සසඳන කල ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය අංශයේ කාර්ය සාධනය උසස් මට්ටමක පැවැතියද, එහි යථා තත්ත්වය වනුයේ ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය සේවා නිලධාරීන්ගේ ව්‍යාප්තියේ විෂමතාවක් දැකිය හැකි වීමයි. ජනගහනයට සමානුපාතිකව වෛද්‍යවරුන්, හෙදියන්, පවුල් සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් ඇතුළු රජයේ සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් ප්‍රමාණය කොළඹ ප්‍රදේශය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් ඉහළ අගයක පවතින අතර, දුෂ්කර පළාත් සම්බන්ධයෙන් එය ඉතා පහළ අගයක් ගනී. ආර්ථික වර්ධනයට අඩු දායකත්වයක් සහිත ප්‍රදේශවල බහුලව දැකිය හැකි, මන්දපෝෂණය සහ සුක්ෂ්ම පෝෂණ ගැටළු මගහරවා ගැනීම සඳහා සෞඛ්‍ය අංශය විසින් ඉලක්කගත මැදිහත්වීම් සිදුකළ යුතු අතර, ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවතින සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා විශේෂිත වූ ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වා දිය යුතුව ඇත.

සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් සඳහා මූල්‍ය යටිතල පහසුකම්

මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් යනු මූල්‍ය අතරමැදියන්ගේ කාර්යක්ෂම මෙහෙයුම් පද්ධතියක් සඳහා දායකවන ආයතන සමූහයකි. මීට අමතරව, මූල්‍ය අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා පවතින නෛතික හා නියාමන රාමුව ද මෙයට අයත් වේ. සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් සඳහා දායක වීමට නම් මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් යටතේ ණය ලබාගැනීමට ඇති පහසුකම් වැඩිකිරීම පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, ණය පහසුකම් දරා ගත හැකි මට්ටමේ පැවතීමත්, ඉතුරුම් හා ගෙවීම් මාධ්‍යයන් සුරක්ෂිතවීමත්, රක්ෂණ ක්‍රම, ජාත්‍යන්තර ප්‍රේෂණ සහ මූල්‍ය උපදේශන සේවාවන් ලබාගැනීමට හැකිවීමත් අවශ්‍ය වේ. ණය ලබාගැනීමට ඇති ඉඩ සීමාසහිතවීම ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක් අත් කරගැනීමට ඇති ප්‍රධානතම බාධාවක් වේ. ණය ලබාගැනීම සඳහා ඉල්ලුම හා සැපයුම යන දෙඅංශයෙන්ම සංරෝධක පවතී. ඉල්ලුම් අංශයෙන් බලන කල, ඇපයට තැබිය හැකි වත්කම් හිඟකම අඩු ආදායම් ලබන්නන්ට ණය පහසුකම් ලබාගැනීමට ඇති ප්‍රධාන බාධකය වේ. බැංකු ගිණුමක් ආරම්භ කිරීමට සහ ණය ලබාගැනීමට අවශ්‍ය මූල්‍යමය සාක්ෂරතාවය නොමැතිකම ද ඔවුන්ට ණය ලබාගැනීමේ දී ඇති බාධාවකි. සැපයුම් අංශයෙන් බලන කල,

ගනුදෙනු පිරිවැය ඉහළ මට්ටමක පැවැතීම සහ මූල්‍යමය යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතුවෙන් අඩු ආදායම් ලාභීන් සහ ග්‍රාමීය සේවා දායකයන් හට සේවා සැපයීම, පිරිවැය අධික කටයුත්තක් ලෙස බැංකු සලකයි (Ianchovichina and Lundstrom, 2009). මීට අමතරව භූගෝලීය වශයෙන් පවතින බාධාවන් ඉල්ලුම සහ සැපයුම දෙඅංශයෙන්ම ඇතිවන මූලික ගැටළුවකි.

ශ්‍රී ලංකා රජය 2015 වන විට සැමට මූල්‍ය පහසුකම් සඳහා ප්‍රවිශ්ඨවීමට ඇති අවස්ථාව ලබාදීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇති අතර, බැංකු මෙම අවස්ථාව මනාව ග්‍රහණය කර ගැනීමට ඉදිරිපත් විය යුතුය. මූල්‍ය පහසුකම් සඳහා ප්‍රවිශ්ඨවීමට ඇති නොහැකියාවට ප්‍රධානතම බාධාව වී ඇත්තේ මූල්‍ය සේවාවන් පිළිබඳ ඇති නොදැනුවත්කම සහ එම සේවාවන්ගේ ඇති අනමාශීලී භාවයයි. භෞතික හා මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් ප්‍රමාණවත්ව නොතිබීම හේතුවෙන්, බ්‍රොඩ්බැන්ඩ් (broadband) සේවා අවම මට්ටමක පැවැතීම වැනි බැංකුකරණය සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ සම්බන්ධයෙන් නොපැවතීම, මූල්‍ය සේවා සඳහා ප්‍රවිශ්ඨවීමට සැමට අවස්ථාව සලසා දීම සම්බන්ධයෙන් ඇති ගැටළුවකි. මූල්‍ය යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම, සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයට බාධාවක්ව පවතින ඉල්ලුම සහ සැපයුම යන දෙඅංශයෙන්ම දැකිය හැකි සංරෝධකවලට පිළියමක් වේ.

සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත වර්ධනයක දී ආර්ථික වර්ධන වේගය මෙන්ම එහි ස්වභාවයද සැලකිල්ලට ගන්නා අතර, එමගින් ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් පමණක් නොව ආර්ථික වර්ධන ක්‍රියාවලියට සහභාගිවීමට සියළු පුරවැසියන්ට අවස්ථාව ලැබේ. දශක ගණනාවක් තිස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ අනුගමනය කරන ලද රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, දරිද්‍රතාවය අඩු කිරීමට මෙන්ම රට

ආර්ථික වශයෙන් ඒකාබද්ධ කිරීමට සහ සෑම ප්‍රදේශයකම ජීවත්වන ජනතාවට මෙම පොදු සේවාවන්ට ප්‍රවිශ්ඨවීමට ඇති අවස්ථාව සලසමින් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ගෙන දී ඇතත්, ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් ලබන රටක් කරා යන ගමනේ දී, සෑම පළාතකම ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීමට අවශ්‍ය සමාජ - ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සම්බන්ධව වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. වේගවත් ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ සමස්ත රටෙහිම සියළුම කුටුම්භවලට සහ විවිධ ආදායම් ලබන ජනතාවට ගලායෑම සඳහා භූගෝලීය වශයෙන් පවතින ආර්ථික විෂමතා ඉවත් කිරීම, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තින් යළි හැඩගැස්වීම තුළින් මානව ප්‍රාග්ධන පදනම දියුණු කිරීම, ජනතාවට ණය සඳහා ප්‍රවිශ්ඨවීමට ඇති අවස්ථා වැඩි දියුණු කිරීම සහ සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගේ වැඩි අවධානය යොමුවීම වැදගත් වනු ඇත.

මූලාශ්‍ර

Ianchovichina, E. and S. Lundstrom, (2009), 'Inclusive Growth Analytics: Framework and Application', Economic Policy and Debt Department, The World Bank, Washington, D.C.
McKay, A., (2008), 'Economic Growth, Inequality and Poverty Reduction: Does Pro-Poor Growth Matter?', IDS in Focus, No. 3.
Rauniar, G. and R. Kanbur, (2009), 'Inclusive Growth and Inclusive Development: A Review and Synthesis of Asian Development Bank Literature', Asian Development Bank (ADB), Manila, Philippines.
The World Bank, (2010), *Reshaping Economic Geography, Connecting People to Prosperity*

සහ අඩු ආදායම්ලාභී ජනතාවගේ පෝෂණ තත්ත්වය පහළ මට්ටමක පැවැතීම තවදුරටත් ගැටළුවක්ව පවතී. ආදායම සහ ස්ත්‍රී සාක්ෂරතාවය සාපේක්ෂව ඉහළ අගයක පැවතීමේ වාතාවරණය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින මන්දපෝෂණ තත්ත්වය ප්‍රහේලිකාවක්ව පවතී. ජනතාවගේ පෝෂණ තත්ත්වය ඉහළ මට්ටමකට ගෙන ඒම සඳහා සියළුම පාර්ශ්වයන්ගේ ඒකාබද්ධ පරිශ්‍රමයක් අවශ්‍ය බව හඳුනාගෙන ඇත. එම නිසා සියළුම පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහයෝගය ලබා ගැනීමට මෙහි ප්‍රධාන කාර්යභාරය දරන සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය පියවර ගෙන ඇත. සමහර බෝවන රෝග නැවත ඉස්මතු වීමත්, බෝ නොවන රෝග ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවයන් සෞඛ්‍ය අංශයේ සාර්ථකත්වයට තර්ජනයක්ව පවතී. බෝ නොවන රෝග වැඩිවීම මගින් පිළිබිඹු වන්නේ ජාතික මට්ටමේ මහා පරිමාණ දැනුවත් කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් තුළින් ජනතාවගේ ජීවන රටාව වෙනස්

කිරීමත්, සෞඛ්‍ය සම්පන්න නොවූ ආහාර පුරුදු අධෛර්යමත් කිරීමත් කළයුතු බවයි.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ විවිධ ආකාරයේ ප්‍රාථමික මට්ටමේ සෞඛ්‍ය පහසුකම් සපයන ආයතන රාශියක් පවතින අතර, එමගින් ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සේවාවන්, බාහිර රෝගී සායන සහ නේවාසික සේවාවන් සපයනු ලබයි. නමුත් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයන් පෙනී යන්නේ, ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සේවාවන් ඉතා හොඳින් ප්‍රයෝජනයට ගත්තත්, ප්‍රාථමික මට්ටමේ රෝග නිවාරණය කරන රජයේ අතිකුත් සෞඛ්‍ය සේවාවන් උග්‍ර උපයෝජනයට ලක් වී ඇති බවයි. තවද, ද්විතීය සහ තෘතීය ආයතනවලින් ලබාදෙන සේවාවන් සඳහා අධික ඉල්ලුමක් පවතී. අදාළ ප්‍රදේශයන්හි පිහිටා ඇති සෞඛ්‍ය ආයතන මගින් ලබාදෙන ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා මඟහැර ඉහළ තලයේ රෝහල්වල ප්‍රතිකාර සඳහා යොමුවීම සහ

3.8 සංඛ්‍යා සටහන		සෞඛ්‍ය සේවයේ මූලික ලක්ෂණ	
ශීර්ෂය	2009	2010 (අ)	
රාජ්‍ය අංශය			
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	555	568	
ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	68,897	69,501	
ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා ඒකක	475	476	
වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	13,633	14,125 (ආ)	
සහකාර වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	1,198	1,158	
හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	25,549	27,494	
උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	8,301	8,189	
ආයුර්වේද			
ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (ඇ)	19,529	20,004	
රජයේ මුළු සෞඛ්‍ය වියදම (රු.බිලියන)			
වර්තන වියදම	58.8	60.5	
ප්‍රාග්ධන වියදම	12.7	13.3	
(අ) තාවකාලික	මූලාශ්‍රය: සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය		
(ආ) සීමාවාසික වෛද්‍ය නිලධාරීන් ඇතුළත්ව	ආයුර්වේද කොමසාරිස්		
(ඇ) ආයුර්වේද කොමසාරිස්	දෙපාර්තමේන්තුව		
දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වී	මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන		
ඇති ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්	අමාත්‍යාංශය		
	ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව		

පෞද්ගලික විශේෂඥයන්ගේ සහාය ලබා ගැනීමත් නිසා රජය විසින් දරණ සෞඛ්‍ය වියදම මෙන්ම ජනතාව සෞඛ්‍ය සඳහා දරණ වියදම ද ඉහළ යෑමට හේතු වේ. ප්‍රාදේශීය රෝහල්වල සේවා සපයන්නන්ට වෛද්‍ය අධ්‍යාපනය නොකඩවා ලබාදීමට කටයුතු කරන අතර, රෝගියෙකු විශේෂඥ වෛද්‍යවරයකුට යොමු කිරීමට ක්‍රමවේදයක් සැකසීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතු බව මෙමගින් පෙන්වා දෙයි.

ගුණාත්මක බවින් යුතු සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා වන ඉල්ලුම වැඩිවීම, සෞඛ්‍ය සඳහා දැරිය යුතු වියදම ඉහළයාම, ජනගහන ව්‍යුහයේ සිදුවන වෙනස්කම් සහ රෝග විකාශනයේ ඇතිවන වෙනස්කම් හේතුවෙන් සෞඛ්‍ය වියදම මූල්‍යයනය කිරීම අභියෝගයක් වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය සඳහා වන වියදමෙන් සියයට 49 ක් ම රජයේ අයවැයෙන් ප්‍රතිපාදනය කරනු ලබන අතර, එය මධ්‍යම හා පළාත් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය හරහා සිදුකරනු ලබයි. සමස්ත සෞඛ්‍ය වියදමෙන් සියයට 4.9 ක් ස්වේච්ඡා සෞඛ්‍ය රක්ෂණ යෝජනා ක්‍රම යටතේ ද, සියයට 0.1 ක් සමාජ සෞඛ්‍ය රක්ෂණ යටතේ ද මූල්‍යයනය කර ඇත. දළ වශයෙන් මුළු සෞඛ්‍ය වියදමෙන් සියයට 43.6 ක් පමණ මූල්‍යයනය කරනු ලබන්නේ කුටුම්භයන් විසින් තමන් ළඟ ඇතැති මුදලින් කරනු ලබන වියදම්වලිනි (ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය-2009). අඩු ආදායම්ලාභී කුටුම්භයන් තමන් ඇතැති මුදලින් සෞඛ්‍ය සඳහා දරන වියදම ඉහළ අගයක් ගැනීම ඔවුන්ගේ සුභසිද්ධිය කෙරෙහි අයහපත් බලපෑමක් ඇතිකරන බව අවබෝධ කර ගත යුතුවේ. එමනිසා, වඩාත් ඵලදායී ලෙස සෞඛ්‍ය සඳහා

වෙන්කළ ප්‍රතිපාදන භාවිතා කිරීම වඩා වැදගත් වන අතර, නොමිලේ සෞඛ්‍ය සේවාවන් ලබා ගැනීමට වඩාත් අවශ්‍ය වන ජන කොටස් වෙත එම සේවාවන් ලබා දීම තහවුරු කිරීම පිණිස සෞඛ්‍ය වියදම දැරීමට හැකි පිරිස් සඳහා සෞඛ්‍ය සඳහා වැය වන වියදම් මූල්‍යයනය කිරීමේ විකල්ප යාන්ත්‍රණයක් සැකසීම වැදගත් වේ. අඩු පිරිවැය සෞඛ්‍ය සේවාවක් ලබාදීමේ අරමුණෙන් “සේනක බිබිලේ” ඖෂධ ප්‍රතිපත්තිය, එනම් ඖෂධය එම ඖෂධයේ නමින් නියම කරන ඖෂධ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජය විසින් මූලික පියවර ගෙන ඇත.

සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් සැපයීම තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 2010 වසරේ දී සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2010 වසර සඳහා සෞඛ්‍ය අංශයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් රුපියල් බිලියන 2.4 ක් වෙන් කර ඇති අතර, ඉන් සියයට 96 ක් උපයෝජනය කර ඇත. යාපනය රෝහල සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඇස්තමේන්තු කළ වියදම වන රුපියල් මිලියන 1,055 ක් ද ඇතුළුව, 2010 වසරේ දී උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල විශේෂිත සෞඛ්‍ය ව්‍යාපෘති කිහිපයක්ම ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. සෞඛ්‍ය අංශයේ භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට අමතරව, මානව සම්පත් පදනම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ද පියවර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව හෙද නිලධාරීන් 1,700 ක් ද, පරිපූරක වෛද්‍ය සේවා, අතුරු වෛද්‍ය සහ වෙනත් තාක්ෂණ සේවා සඳහා පුද්ගලයන් 1,075 ක් ද පසුගිය වසර තුළ දී සේවයට බඳවා ගන්නා ලදී.

සංචාරකයන් සෞඛ්‍ය සේවාව ලබාගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට ආකර්ශනය කරගැනීමේ විභවතාවයක් පවතී. නිපුණ හා පුහුණු ශ්‍රම බලකායක් සිටීම, රටේ භූ ගෝලීය පිහිටීම, ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ ආගන්තුක සත්කාරය සහ තරඟකාරී මිල ගණන් යන සෞඛ්‍ය අංශයේ දැනට පවතින තරඟකාරී වාසි පිළිබඳව සලකා බලන කළ, සෞඛ්‍ය සේවාව ලබාගැනීම සඳහා විදේශීය ඉල්ලුම ආකර්ශනය කරගැනීම මගින් ඉහළ එකතු කළ වටිනාකම සහිත විදේශ විනිමය උපයන ප්‍රභවයක් බවට සෞඛ්‍ය සේවය පරිවර්තනය කළ හැක. සංචාරක සෞඛ්‍ය සේවය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් සේවා සැපයුම, ගුණාත්මක භාවය සහ මිල යන කරුණු සම්බන්ධයෙන් නව උපාය මාර්ග සැකසීම අවශ්‍ය වේ.

අධ්‍යයනය

සුදුසු දැනුම සහ නිපුණතා සහිත ඵලදායී ශ්‍රම බලකායක් ගොඩනැංවීමෙහි ලා අධ්‍යාපන අංශය වැදගත් භූමිකාවක් නිරූපණය කරයි. ශ්‍රම වෙළෙඳපොළේ

වෙනස් වන අවශ්‍යතාවයන්ට ගැලපෙන ගතික අධ්‍යාපන අංශයක් ඇති කිරීම සඳහා රජය විවිධ වෙනස්කම් රාශියක් ක්‍රියාවට නැංවීම ආරම්භ කොට ඇත. එසේ කිරීමේ දී, අධ්‍යාපන අංශයේ ධාරිතාව ශක්තිමත් කිරීම, ප්‍රාථමික, ද්විතියික හා උසස් අධ්‍යාපන අංශවල ගුණාත්මක භාවය සහ අදාළත්වය වැඩි දියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනාගෙන ඇත. ඒ සමගම, තාක්ෂණික සහ වෘත්තීය පුහුණුව ලබාදීම තුළින් දැනට දැනුම පිළිබඳ පවතින අඩුපාඩු මහහරවා ගැනීමට අවධානය යොමු වී ඇත. අධ්‍යාපන අංශය නැවත සැලසුම් කිරීමේ දී අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය ශ්‍රම ඉල්ලුම සහ රටේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය සමග සෘජුව සම්බන්ධ කළ යුතු බව අවබෝධ කරගැනීම වැදගත් වේ.

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් පවතින ප්‍රාදේශීය විෂමතාවය පිළිබඳ ගැටලුව විසඳීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගෙන ඇත. ජාතික පාසල්වලට ඇතුල්වීම සඳහා ඇති අධික ඉල්ලුම අවම කිරීම සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් තෝරාගත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවල පාසල් 150 ක් “ඉසුරු පාසල්” ව්‍යාපෘතිය යටතේ ද්විතියික අධ්‍යාපනය ලබාදීම සඳහා ජාතික පාසල් මට්ටමට සංවර්ධනය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. 2012 අවසන් වන විට මෙම “ඉසුරු පාසල්” සංඛ්‍යාව 325 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මීට අමතරව, සැමට ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම තහවුරු කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික පාසල් ජාලයක් පිහිටුවීමත් සමගම දිවයින පුරා සම්පූර්ණ පහසුකම් සහිත ද්විතියික පාසල් 1,000 ක් සංවර්ධනය කිරීමට රජය පියවර ගෙන ඇත. දුෂ්කර ප්‍රදේශවල පිහිටි පාසල්වල ගුරු හිඟයට එලදායී විසඳුමක් ලබාදීමේ අරමුණින්, මෙවැනි ප්‍රදේශවල ගුරුවරුන්ගේ ජීවිකාව පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සහිතව, ගුරු ගම්මාන පිහිටුවීමට පියවර ගෙන ඇත. එසේම දුෂ්කර පළාත්වල පිහිටි පාසල්වල, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය පිළිබඳ අධ්‍යාපනය සඳහා ඇති අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා ද පියවර ගනිමින් පවතී.

ශ්‍රී ලංකාව දැනුම් කේන්ද්‍රයක් ලෙස නැගී සිටීම සඳහා අවශ්‍ය මානව ප්‍රාග්ධනයේ අඩිතාලම දැමීමට සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ සැලකිය යුතු නවීකරණයක් විය යුතු බව හඳුනාගෙන තිබේ. අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය යළි සකස් කිරීම සඳහා නව අධ්‍යාපන පනතක් කෙටුම්පත් කිරීමේ කාර්යය ආරම්භ කර ඇත. මෙම නව පනත මගින් අධ්‍යාපනයේ කඩිනම් සහ ප්‍රශස්ථ මට්ටමේ ගුණාත්මක වර්ධනයක් සිදුවනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ. මේ අතරම, විභාග අරමුණු කොටගත් විෂය මත පදනම් වූ අධ්‍යයන පටිපාටිය වෙනුවට නිපුණතා පදනම් කරගත් අධ්‍යයන පටිපාටියක් වෙත යොමු වීම, ඉංග්‍රීසි විෂය හා තොරතුරු තාක්ෂණය දියුණු කිරීම සහ

3.9 සංඛ්‍යා සටහන		සාමාන්‍ය හා විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ	
ශීර්ෂය	2009	2010 (අ)	
සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය			
1. මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,205	10,492	
රජයේ පාසල් සංඛ්‍යාව	9,410 (ආ)	9,675	
ඉන්, ජාතික පාසල් සංඛ්‍යාව	334	340	
වෙනත් පාසල්	795	817	
පෞද්ගලික (ඇ)	98	98	
පිරිවෙන්	697	719	
2. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ('000)	4,038	4,112	
3. නව ඇතුළත් කර ගැනීම් ('000) (ඇ)	330	332	
4. මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව ('000)	226	228	
5. ශිෂ්‍ය/ගුරු අනුපාතය (රජයේ පාසල්)	18	18	
6. අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ මුළු වියදම (රු. බිලියන) (ඉ)	100.5	104.2	
වර්තන වියදම	82.4	85.2	
ප්‍රාග්ධන වියදම	18.1	19.0	
විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය			
1. විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15	
2. ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (ඊ)	68,768	66,305	
3. කටීකාවාර්යවරු සංඛ්‍යාව	4,735	4,918	
4. උපාධිලත් සංඛ්‍යාව (ඊ)	13,952	෧෭,෩෧෦	
කලා සහ සෞන්දර්ය අධ්‍යයන	4,830	෧෭,෩෧෦	
වාණිජ සහ කළමනාකරණ අධ්‍යයන	2,705	෧෭,෩෧෦	
නීතිය	425	෧෭,෩෧෦	
ඉංජිනේරු විද්‍යා	1,157	෧෭,෩෧෦	
වෛද්‍ය විද්‍යා	943	෧෭,෩෧෦	
විද්‍යා	2,504	෧෭,෩෧෦	
අනෙකුත්	1,388	෧෭,෩෧෦	
5. ප්‍රථම උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත්වීම් (ඊ)	20,846	21,547	
(අ) තාවකාලික	මූලයන්: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය		
(ආ) සංගණන දිනයන් වලදී පැවති යුධ වාතාවරණය යටතේ මුලතිව් සහ කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කවල සියළු රජයේ පාසල් සහ මන්නාරම සහ වව්නියා දිස්ත්‍රික්කවල ඇතැම් රජයේ පාසල් තාවකාලිකව වසා තැබීණ	විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව		
(ඇ) රජය විසින් අනුමත පෞද්ගලික පාසල් සහ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත ලුණු සඳහා වූ පාසල් (මෙයට සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ ජාත්‍යන්තර පාසල් අයත් නොවේ)			
(ඈ) රජයේ පාසල් සඳහා පමණි			
(ඉ) උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම් ද ඇතුළත් ය			
(ඊ) විවෘත විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ඇතුළත් නැත			

ජීවන කුසලතා අත්කර ගැනීම සඳහා අවස්ථා ලබාදීම වැනි අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වා දීම සඳහා ද පියවර ගෙන ඇත.

ලෝක බැංකුව විසින් සකස් කරන දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථික දර්ශකයට (KEI) අනුව රටවල් 149 ක් අතුරින් ලංකාව 82 වන ස්ථානය අත්කරගෙන ඇත. දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක් මගින් දැනුම උපදවන අතර, දැනුම බෙදාහැරීම සහ දැනුම රටේ ආර්ථික වර්ධනය සහ සංවර්ධනය සඳහා යොදාගැනීම සිදු කරනු ලබයි. විද්‍යාව හා තාක්ෂණය

අතර සමීප සබඳතාවයක් පැවතීම, ආර්ථික වර්ධනය සහ තරගකාරීත්වය සඳහා නව සොයාගැනීම්වල වැදගත්කම පිළිබඳ ඇති අවධානය, අධ්‍යාපනය සඳහා ඇති වැදගත්කම ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු, තොරතුරු තාක්ෂණය සහ අධ්‍යාපනය සඳහා විශාල ලෙස ආයෝජනය කිරීම යන කරුණු සාර්ථක දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක දැකිය හැකි ලක්ෂණ වේ. ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් සමගින් ශ්‍රී ලංකාව මැදි ආදායම් ලබන රටක් බවට පත්වීමට ඉලක්ක කර සිටින හෙයින්, ශ්‍රී ලංකාව, දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක් ඉලක්ක කර ගත් ශක්තිමත් ක්‍රමෝපායයන් සකස් කිරීම අවශ්‍ය වන අතර, ඒ සඳහා අදාළ අංශ ජාතික මට්ටමෙන් ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතුව ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් මේ වන තෙක් ලබා ඇති ප්‍රගතිය සීමාසහිත වන හෙයින්, ශ්‍රී ලංකාව තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය, නව සොයාගැනීම්, ආර්ථික දිරිගැන්වීම් යන අංශ සම්බන්ධයෙන් ලබා ඇති ශ්‍රේණිය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුව ඇත. ශ්‍රී ලංකාව ජේටන්ට් බලපත්‍ර, පර්යේෂණ වාර්තා පළකිරීම සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් පහළ මට්ටමක රැඳී සිටියි.

ප්‍රධාන වශයෙන් රාජ්‍ය අංශයේ ඒකාධිකාරියක් ලෙස පවත්වාගෙන යන ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය, ශ්‍රම වෙළෙඳපොළේ අවශ්‍යතාවයන්ට සරිලන පරිදි ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් සැපයීමට නොහැකි වීමත්, පවතින ඉල්ලුමට සරිලන ලෙස සැපයීමට නොහැකි වීමත් යන කරුණු හේතුවෙන් ගැටලුවලට ලක්වී ඇත. පෞද්ගලික විශ්ව විද්‍යාල ඇති කිරීම, අඩු ආදායම් ලාභී සිසුන්ගේ උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා ඇති අවස්ථා සීමාවීමක් ලෙස සලකා දශක ගණනාවක් තිස්සේ උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වයට බාධා ඇති විය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලාංකීය පොදු විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතියේ ඇති අවස්ථාවන් ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතුවෙන්, වියදම් දැරීමට හැකි අය විදේශ විශ්ව විද්‍යාලවලට අධ්‍යාපනය හැදැරීමට යෑම නිසා සැලකිය යුතු විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් රටින් පිටතට ගලායාම සිදුවිය. මෙම වාතාවරණය තුළ උසස් අධ්‍යාපන අංශය පෞද්ගලික අංශය වෙත විවෘත කරන බව රජය පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කර ඇති අතර, එමගින් විදේශීය විශ්ව විද්‍යාලවලට අනුබද්ධ විශ්ව විද්‍යාල ශ්‍රී ලංකාව තුළ ස්ථාපිත කිරීමට අවස්ථාව ලබාදෙනු ඇත. යෝග්‍ය නීතිරීති හා උපාධි පාඨමාලා තක්සේරු කර සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවීම මත පදනම්ව ප්‍රසිද්ධ විශ්ව විද්‍යාල ශ්‍රී ලංකාවට ආකර්ෂණය කර ගැනීම මගින් මෙම විශ්ව විද්‍යාල වෙත විදේශීය සිසුන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ද හැකි වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය සඳහා පෞද්ගලික ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කරන අතරම, රටේ පවතින පොදු විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන පද්ධතියේ ගුණාත්මක භාවය වැඩි දියුණු කිරීම ද වැදගත් වේ. පවතින සීමිත රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය මධ්‍යයේ ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපන සේවයේ ගුණාත්මක භාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා, අරමුදල් සපයාගත හැකි විකල්ප මාර්ග සොයාගැනීම වැදගත්ය. මෙම කාර්යය සඳහා අධ්‍යාපන ප්‍රමිතීන්, තත්ත්වය හා විභාගවල ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂාකර ගනිමින්, පවතින පරිපාලන හා මූල්‍ය රෙගුලාසි නිසි පරිදි සංශෝධනය කළයුතුව ඇත. විශ්ව විද්‍යාලවලට සැලකිය යුතු මට්ටමක ස්වාධීනත්වයක් පැවතිය ද, කල්ගතවන පරිපාලන ක්‍රියා පටිපාටි නිසා ඇතිවන අකාර්යක්ෂමතාවය හේතුවෙන් උපදේශන සේවා සැපයීම, පර්යේෂණ කටයුතු සහ අධ්‍යාපන වැඩ සටහන් තුළින් උපයා ගතහැකි ආදායම අඩු මට්ටමක පවතී. ව්‍යවසායකත්වය අරමුණු කරගත් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපන ක්‍රමය විකල්ප මූල්‍යයන ක්‍රමයක් වශයෙන් මෙන්ම, විදේශීය සිසුන් මෙරටට ගෙන්වා ගැනීම සඳහාද භාවිතා කළ හැක. පෞද්ගලික සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන ක්‍රමය ප්‍රසාරණය වුවත් මුදල් අයකිරීමේ පදනම මත පොදු විශ්ව විද්‍යාලවලට පෞද්ගලික පාසල්වල සිසුන් ඇතුළත් කර ගැනීමට විධිමත් ක්‍රමයක් මේවනතුරුත් හඳුන්වා දී නැත. මේ සමගම විශ්ව විද්‍යාල මගින් සපයන අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ ශ්‍රේණිගත කිරීමක් ඇතිකිරීම හඳුන්වා දීම වැදගත් වන අතර, එය පොදු විශ්ව විද්‍යාල අතර තරගකාරීත්වයක් ඇතිවීමට මෙන්ම, ඒවායේ අධ්‍යාපන හා පර්යේෂණ කටයුතුවල විශිෂ්ඨ භාවයක් ඇති වීමට ද හේතු වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ගුණාත්මක බව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව පසුගිය වසරේ දී පියවර කිහිපයක්ම ගෙන ඇත. ගුණාත්මක බව තහවුරු කිරීමට සහ පිළිගැනීමට පිහිටුවා ඇති කවුන්සිලයෙහි උපකාර ඇතිව, පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා සඳහා අයදුම්කිරීම සහ ඒවා ඇගයීම සඳහා නියමිත ක්‍රමවේදයක් සැකසීමට අවශ්‍ය නව ක්‍රමවේදයක් සකස්කොට ඇත. තවද, බාහිර උපාධි පාඨමාලාවල ගුණාත්මක භාවය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂම විසින් බාහිර උපාධි වැඩසටහන් සහ බාහිර පාඨමාලා නියාමනය කිරීම සඳහා කටයුතු සම්පාදනය කළේය. එසේම, උසස් අධ්‍යාපන සේවා සැපයීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය සඳහා පහසුකම් සැපයීම පිණිස පෞද්ගලික අංශය හා රාජ්‍ය අංශය විසින් උපාධි පිරිනැමීමේ දී සපුරාලිය යුතු නිර්ණායක ප්‍රසිද්ධියට පත් කරන ලදී. මේ අතර, උසස් අධ්‍යාපන

විශේෂ සටහන 7

උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා වන අවස්ථා පුළුල් කිරීම

ආදායම් මට්ටම ඉහළ යාමත් සමඟ, සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය වැනි අංශ සම්බන්ධයෙන් ඉහළ ගුණාත්මක සේවා සඳහා වන ඉල්ලුම වේගයෙන් ඉහළ යමින් පවතී. සෞඛ්‍ය සේවා ලබා ගැනීම සඳහා රටෙහි පුළුල් අවස්ථා පැවතියද, අධ්‍යාපනය රජයේ ඒකාධිකාරයක් වීම හේතුකොටගෙන ඒ සඳහා පවතින අවස්ථා සීමා වී ඇත. ඉහළ ගුණාත්මකභාවයකින් යුත් උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා ඇති අධික ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා දේශීයව පවතින උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථා වැඩිකළ යුතු බව බොහෝදෙනාගේ පිළිගැනීමයි.

වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ, විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය අපේක්ෂා කරන සියළුදෙනාට පොදු විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතිය තුළ ධාරිතාවේ පවතින සීමාකම් හේතුවෙන් එම පහසුකම් සැලසීමට නොහැකි වී ඇත. 2010 වසරේ දී අ.පො.ස. උසස් පෙළ විභාගයට පෙනී සිටි සිසුන්ගෙන් සියයට 61 ක් විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා සුදුසුකම් ලැබුවද ධාරිතාවේ පවතින සීමාකම් හේතුවෙන්, ඉන් විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතියට ඇතුළත් කර ගැනුනේ සියයට 17.2 (ශිෂ්‍යයන් 21,547) ක ප්‍රමාණයකි. මෙම හේතුව නිසා දේශීය සිසුන් විශාල පිරිවැයක් දරමින්, සංවර්ධිත රටවල සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල එනම් ඉන්දියාව, නේපාලය හා බංගලාදේශය වැනි අසල්වැසි රටවල් ඇතුළුව සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල විදේශීය විශ්ව විද්‍යාලවල ප්‍රවේශය ලබා ගැනීමට පෙළඹී ඇත.

උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ පවතින ධාරිතා සීමාකම් හමුවේ වුවද, උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය සඳහා පෞද්ගලික අංශයට සහභාගි වීමට ඉඩ ලබා දුන්නොත්, එම ප්‍රතිපත්තිය උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා අඩු ආදායම්ලාභී සිසුන්ට ඇති අවස්ථා අහිමි වීමට හේතු වනු ඇතැයි යන වැරදි මතය හේතුවෙන් ඒ සඳහා පෞද්ගලික අංශයට අවස්ථාව ලබා නොදුණි. කෙසේ නමුත්, අවාසනාවකට මෙන් එම ප්‍රතිපත්තියෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ පොදු විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතියේ පවතින ඉඩකඩ ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා මූල්‍යමය හැකියාවක් ඇති අය ඉහළ පිරිවැයක් දරමින් විදේශීය විශ්ව විද්‍යාලවල ඒ සඳහා අවස්ථාව ලබා ගැනීමත්, අඩු ආදායම්ලාභී කොටස්වලට උසස් අධ්‍යාපනය

සඳහා ඇති අවස්ථාව පොදු විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතියේ පවතින සීමාකම්වලට යටත් වීමත්ය. එසේම, මධ්‍යම ආදායම් ලබන පන්තියේ උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා වියදම් දැරීමේ හැකියාව ඉහළ යාමත් සමඟ, එම දෙමාපියන් තම දරුවන් දේශීයව උසස් අධ්‍යාපනය ලැබීමට අවස්ථා හිමි නොවීමත් හේතුකොටගෙන ඒ සඳහා වෙනත් රටවලින් එම අවස්ථා සොයා ගැනීමට පෙළඹී ඇත.

මෙම වාතාවරණය යටතේ, උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය සඳහා රාජ්‍ය නොවන විශ්ව විද්‍යාල පිහිටුවීම මගින් ශ්‍රී ලාංකික ශිෂ්‍යයන්ට උසස් අධ්‍යාපනය හැදෑරීම සඳහා ලැබෙන අවස්ථා මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්ව විද්‍යාල පිළිබඳ පවතින වරණය පුළුල් කිරීමට ද ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලබා දේ. එසේම මෙම ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ශක්‍යතාව ලංකාවේ පවතින තරඟකාරී වාසි, එනම් විශේෂයෙන් රටෙහි උපාය මාර්ගික පිහිටීම, ශ්‍රම බලකායේ සේවා සැපයීම සම්බන්ධයෙන් පවතින ධනාත්මක ස්වභාවය සහ දේශීය අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලවල පවතින බුද්ධිමය කුසලතා වැනි තරඟකාරී වාසි මගින් ඔප් නැංවී ඇත. එමනිසා මෙම ප්‍රතිපත්තිය මගින් ශ්‍රී ලංකාවට, විදේශීය උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවලට සමාන මට්ටමකින් අඩු පිරිවැයක් යටතේ සේවා සැපයීමට හැකියාව ලැබෙන අතර, එමගින් උසස් අධ්‍යාපන සේවා අපනයනය කිරීමට ද නුදුරු අනාගතයේදී අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත. පසුගිය කාලයේදී උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා වන ආයෝජන සීමාකොට තිබුණු නිසා මෙම නව ප්‍රතිපත්තිය මගින් අධ්‍යාපන අංශයේ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු මෙන්ම අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලවල කුසලතා ඔප් නැංවීමට ද ඉඩ සැලසෙනු ඇත. එසේම, මෙම මුල් පිරිම මගින් උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් ක්ෂණිකව කාර්යක්ෂම ලෙස යොදා ගැනීමක් සිදුවන අතර, එය විශ්ව විද්‍යාල අතර උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි කිරීමට ඇති තරඟකාරීත්වය ඉහළ යාමට ද උපකාරී වනු ඇත. මෙම ඉහළ තරඟකාරීත්වය අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි කිරීම සඳහා අනුබල දෙන අතර, දේශීය වෙළෙඳපොළේ ශ්‍රම ඉල්ලුම හා සැපයුම අතර පවතින නොගැලපීම නිවැරදි කිරීමට ද උපකාරී වනු ඇත.

අංශයේ ගුණාත්මක භාවය සහතික කරන වැඩසටහන් 2010 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය.

2010 වසරේ දී තාක්ෂණික හා වෘත්තීය පුහුණු අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය අඛණ්ඩව තවදුරටත් පුළුල් විය. උසස් අධ්‍යාපනය සහ තාක්ෂණික සහ වෘත්තීය අධ්‍යාපන අංශය සඳහා වූ ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුව සැකසීම අවසන් කරන ලද අතර, 2010 දෙසැම්බර් මස දී එය ක්‍රියාවට නැංවීමේ සැලසුම ඉදිරිපත් කරන ලදී. තෘතීය හා වෘත්තීය පුහුණු කොමිසම, අන්තර් ජාතික

කම්කරු සංවිධානයේ ශ්‍රී ලංකා ශාඛාව සමඟ ඒකාබද්ධව, අඩු ආදායම්ලාභීන් සඳහා නිපුණතා පුහුණුව ලබාදීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුවක් සකස් කරන ලදී. මේ අතර නැගෙනහිර පළාත වෙනුවෙන් වෘත්තීයමය අධ්‍යාපන පුහුණු වැඩසටහන් සකස්කොට ඇත. මීට අමතරව, කාර්මික සංවර්ධන මණ්ඩලය, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ පරිගණක අංශය සමඟ ඒකාබද්ධව තොරතුරු තාක්ෂණ හා සංනිවේදන අංශය සහ සම්භාණ්ඩ යන කර්මාන්ත සඳහා විශේෂිත වූ වෘත්තීයමය අධ්‍යාපන

පුහුණු වැඩසටහන් සකස්කොට ඇත. ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් පාඨමාලාව (NVQ) යටතේ පවත්වාගෙන යන පාඨමාලා 736 ක් සඳහා වසර තුළදී ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් පාඨමාලා සහතිකපත් 13,249 ක් පිරිනමා ඇත. තරුණ කටයුතු සහ කුසලතා අමාත්‍යාංශය සහ තෘතීය හා වෘත්තීය පුහුණු කොමිසම මගින් තාක්ෂණ සහ වෘත්තීය අධ්‍යාපන සහ පුහුණු වැඩසටහන ක්‍රියාවට නංවා ඇති අතර, එමගින් රාජ්‍ය පුහුණු ආයතන මගින් ලබාදෙන තාක්ෂණ සහ වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු වැඩසටහන් නව්‍යකරණය කරනු ලබයි. පළාත් නවයෙහි පිහිටුවා ඇති කාර්මික විද්‍යාල 9 ක් තාක්ෂණ විදුහල් බවට උසස් කරන ලද අතර, එමගින් ජාතික මට්ටමේ ඩිප්ලෝමා ප්‍රදානය කිරීම ආරම්භ කරන ලදී.

නිවාස සහ නාගරික සංවර්ධනය

නාගරීකරණය නිසා ඇතිවන නිවාස හා නාගරික යටිතල පහසුකම් ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා රජය බොහෝ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. පවතින ඉඩම් හිඟය හමුවේ වුවද, ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීම හා නගර මධ්‍යයේ වාණිජ්‍යමය කටයුතු සඳහා පහසුකම් සැලසීම අරමුණු කොට ගෙන රජය නාගරික සංවර්ධනය කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත. අගනුවර වන කොළඹ ඇතුළුව රටේ ප්‍රදේශ රැසකට බලපෑ දැඩි වර්ෂාපතනය හේතුවෙන් ඇති වූ ගංවතුර තත්ත්වය, නගර සැලසුම්කරණය පිළිබඳ ඇති වැදගත්කම අවධාරණය කළේය. නගරය තුළ අනවසර ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම, කොළඹ නගරයේ ඇති වූ ගංවතුර තත්ත්වයට මූලික හේතුවක් විය. ඩෙංගු වැනි සෞඛ්‍ය උවදුරු පැතිරීම ඉහළයාමට හා බරපතල පාරිසරික ගැටළු මතුවීමට ද එම අනවසර ඉදිකිරීම් හේතු වී ඇත.

2010 වසරේ දී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (නා.ස.අ.) නාගරික සංවර්ධනයෙහි ලා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. ප්‍රධාන පරිපාලන නගරය වශයෙන් කොළඹ නගරයේ වාණිජ්‍යමය කටයුතු හා නිවාස සංවර්ධන කටයුතු පරිසර හිතකාමී ලෙස කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය උපාය මාර්ගික සංවර්ධනයක අවශ්‍යතාව හඳුනාගෙන ඇත. නා.ස.අ. විසින් සකස් කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් සීඝ්‍ර නාගරීකරණය හේතුවෙන් කොළඹ නගරයේ ඇති වූ සංවර්ධන ගැටළු පිළිබඳ අවධානය යොමු කරයි. නගරයේ දැනට පවතින හා අනාගත යටිතල පහසුකම් අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් සියලු නාගරික ගැටළුවලට පිළියම් යෙදිය හැකි විස්තරාත්මක සැලසුම් ඉදිරිපත් කර ඇත. අවම පහසුකම් සහිත ප්‍රදේශවල ජීවත්වන ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් කිරීම සඳහා නා.ස.අ. මගින් නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ නාගරික නවීකරණ

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘති මගින් කොළඹ නගරයේ සහ ඒ අවට ප්‍රදේශවල හෙක්ටයාර 250 ක පමණ බිම් ප්‍රමාණයක්, නාගරික සංවර්ධනය ඉලක්ක කරගත් ආයෝජන වෙනුවෙන් නිදහස් කෙරෙනු ඇත. 2010 වසරේ දී නා.ස.අ. මගින් රුපියල් බිලියන 3.1 ක පමණ වටිනාකමින් යුත් නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මේ අතරම කොළඹ පැල්පත් වාසීන්ට අඩු ආදායම් නිවාස සැපයීමේ වැඩසටහනක් සැකසීම සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාගැනීමට රුපියල් බිලියන 10 ක වටිනාකමකින් යුත් ණයකර නිකුතුවක් ඉදිරිපත් කෙරිණ.

නිවාස සංවර්ධනයට බාධා පැමිණෙන හේතු කිහිපයක් නිසා එහි වර්ධනය අඩාල වී ඇත. අඩු ආදායම් හා මධ්‍යම පංතියේ ආදායම් ලබන්නන් හා ස්වයං රැකියාවල නියුතු ජන කොටස් විවිධ හේතු නිසා විධිමත් නිවාස ණය යෝජනා ක්‍රම සඳහා යොමු කිරීමට ඇති අපහසුතාව, කොළඹ වැනි සංවර්ධනය වන නාගරික ප්‍රදේශවල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා විශාල බාධාවක්ව පවතී. ණය දෙන ආයතනවල කෙටිකාලීන තැන්පතු මත පදනම්ව දිගුකාලීන නිවාස ණය ලබාදීමට ඇති අපහසුතාව, නීතිමය හා අනෙකුත් ආයතනික ගැටළු, ඉඩම්වල නීතිමය හිඟිකම පිළිබඳ පවතින ගැටළු, ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ ද්‍රව්‍යවල අධික මිල ගණන් හා පුහුණු ශ්‍රමයේ හිඟකම, නිවාස අංශයේ වර්ධනය අඩු වීමට හේතු වී ඇත. කෙසේ නමුත්, 2010 වසරේ දී නිවාස ණය සඳහා අයකරන පොලී අනුපාතික පහළ වැටීමත් සමඟ නිවාස ණය සඳහා දැරිය යුතු පිරිවැයෙහි අඩුවීමක් සිදුවී ඇත.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩපිළිවෙළ සහ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම

පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ දිළිඳුකම සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු වී ඇත. 2006/2007 ගෘහ ඒකක ආදායම් සහ වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව සියයට 15.2 ක් වූ දිළිඳු කුටුම්භ ප්‍රතිශතය 2009/2010 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයේ ප්‍රථම වටයේ දත්තවලට අනුව, සියයට 7.6 ක් දක්වා පහළ ගොස් ඇත. වතු සහ ග්‍රාමීය අංශයන්හි දිළිඳුකම සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු වී ඇති අතර, එය නාගරික අංශය සම්බන්ධයෙන් මධ්‍යස්ථ අගයක් ගනී. මෙමගින් රජය විසින් සමාජ සුභසාධනය සඳහා අනුගමනය කරන ලද රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිවල සාර්ථකත්වය පිළිබිඹු කරයි. ජනවාර්ගික අර්බුදය පැවැති කාලයේ වුවද, මූලික යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම රජය ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් ක්‍රියාවට නැංවීම, ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ අඩු ආදායම්ලාභී ජන කොටස් වෙත ගලායාමට හේතු විය. කෙසේ වුවද, විවිධ ප්‍රදේශ සම්බන්ධයෙන් දිළිඳු බවේ ඇති විෂමතාවය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම

3.10 සංඛ්‍යා සටහන

සමෘද්ධි සුභසාධන වැඩසටහන සහනාධාරණී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම (අ)

වසර	සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන		වියළි සලාක වැඩසටහන		පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන	
	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)
2005	1,960,664	9,244	98,223	1,142	122,186	250
2006	1,916,594	10,570	122,269	1,359	186,211	576
2007	1,844,660	9,423	105,105	1,234	102,020	594
2008	1,631,133	9,967(ඇ)	102,662	1,457	86,480	386
2009	1,600,786	9,274(ඇ)	173,450	2,860	71,762	505
2010	1,572,129	9,241(ඇ)	30,320	1,016	61,495	388

(අ) සමෘද්ධි වැඩසටහන වඩාත් හොඳින් ඉලක්ක ගත කිරීම සහ සමෘද්ධිලාභීන්ගේ ආදායම් මට්ටම් ඉහළයාම නිසා 2008, 2009 සහ 2010 දී සහනාධාරණී පවුල් සංඛ්‍යාව අඩුවිය. මූලාශ්‍රය: සමෘද්ධි කොමසාරිස් ජෙනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය
 (ආ) වර්ෂය අවසානයේ දී
 (ඇ) භූමිතෙල් සහනාධාරය ද ඇතුළත්ව

අවශ්‍ය වේ. විවිධ ප්‍රදේශ අතර, දිළිඳුකමේ ඇති විෂමතා පිළිබඳ තේරුම් ගැනීමට සිදුකරන ලද අභ්‍යාසයක් තුළින් දිළිඳු සහන මනාව ඉලක්කගත කිරීම මගින් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් දිළිඳුකමේ ඇති විෂමතා ඉවත් කළ හැක.

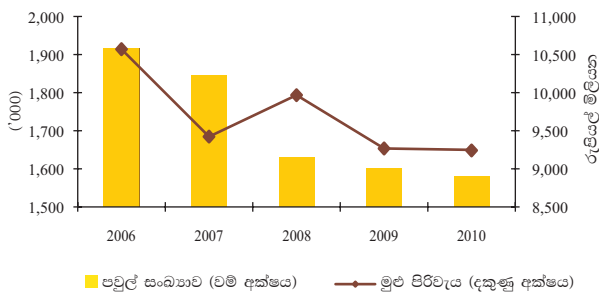
2010 වසරේ සමෘද්ධි කොමසාරිස් ජෙනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ දිළිඳුකම තුරන් කිරීමේ විවිධ වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන, පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන, අවතැන් වූවන්ට වියළි සලාක ලබාදීමේ වැඩපිළිවෙල, සමෘද්ධි සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන සහ භූමි තෙල් සහනාධාරය මෙම ප්‍රධාන වැඩසටහන්වලට ඇතුළත් වේ. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රාදේශීය විෂමතා, දරිද්‍රතාවය සහ වයස් කාණ්ඩ සැලකිල්ලට ගනිමින් මෙම ආහාර සලාක වැඩසටහන් නැවත සකස් කිරීම තුළින් අනාගතයේ දී එම වැඩසටහන්වල පිරිවැය කාර්යක්ෂමතාව අත්කර ගත හැකි අතර, එය මන්දපෝෂණය අඩු කිරීමට ඵලදායී ලෙස යොදා ගත හැක. රටෙහි ඉහළ මට්ටමක පවතින මන්දපෝෂණය රටේ සමාජ සංවර්ධනයට අහියෝග

යක් විය හැකි බැවින්, මෙම ඇතැම් ආහාර වැඩසටහන් ප්‍රජා සංවර්ධන වැඩසටහන් සමග ඒකාබද්ධව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හැකියාව විමසා බැලීම අවශ්‍ය වේ. මෙම ආහාර වැඩසටහන්වලට සහ මුදල් ලබාදීමේ වැඩසටහන්වලට අමතරව, ශ්‍රී ලංකා සමෘද්ධි අධිකාරිය විසින් ප්‍රජා සංවර්ධන වැඩසටහන් ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2010 වසරේ දී පවුල් මිලියන 1.6 ක් සමෘද්ධි සහනාධාරය යටතේ ප්‍රතිලාභ ලැබූ අතර, ඒ සඳහා වැයකරන ලද මුළු වියදම රුපියල් මිලියන 9,241 ක් විය.

2010 වසර තුළ දී සමෘද්ධි ලාභීන්ගේ දිළිඳු බව තුරන් කිරීම සඳහා, ශ්‍රී ලංකා සමෘද්ධි අධිකාරිය විසින් ආදායම් උත්පාදනය කිරීමේ වැඩසටහන්, ප්‍රජා සංවර්ධන වැඩසටහන් සහ සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන්ගේ කුසලතා වර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන් දියත් කරන ලදී. දරු උපන් මෙන්ම, මරණ හා රෝහල් ගත කිරීම් වැනි අනපේක්ෂිත හේතූන් නිසා, දිළිඳු පවුල්, දරිද්‍රතාවයේ පහළ මට්ටමට වැටීම වැළැක්වීම සඳහා සමෘද්ධි සමාජ ආරක්ෂණ ජාලයක් නිර්මාණය කෙරිණි. මේ සඳහා 2010 වසර තුළදී රුපියල් මිලියන 33.8 ක මුදලක් වැය විය. සමාජ සංවර්ධන වැඩසටහන් යටතේ මන්දව්‍යවලට ඇඹිබැහිවූවන්ගේ සභාවාරාත්මක සාරධර්ම වර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් මට්ටමෙන් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

3.6 රූප සටහන

සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ මුළු පිරිවැය

පරිසරය

ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය සහ එහි පාරිසරික බලපෑම අතර මනා තුලනයක් පවත්වා ගත යුතුය. ශ්‍රී ලංකාව විසින් පරිසර සංරක්ෂණය සඳහා විවිධ වූ ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන්, ගිවිසුම් හා ප්‍රඥප්ති පිළිගෙන ඇත. එමගින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදුවිය හැකි දරුණු පරිසර හානිය වළක්වා ගත හැකි වුවද, ශ්‍රී ලංකාව පරිසර සංරක්ෂණයෙහි ලා විවිධ අහියෝග රැසකට මුහුණ පා සිටී. වන ආවරණ

විශේෂ සටහන ෪

ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළයෑම සහ කාබන් විමෝචන අඩු කිරීම

ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළයෑම නිසා ඇතිවන කාලගුණ විපර්යාසය ලෝක ප්‍රජාව මුහුණ පා සිටින බරපතලම පාරිසරික ගැටළුවලින් එකකි. දේශගුණ විපර්යාසයේ ප්‍රතිවිපාක මේ වන විට සමස්ත ලෝකයටම දැනෙමින් පවතී. ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය, ආහාර නිෂ්පාදනය, ජල සැපයුම සහ ආර්ථික හා සමාජ සුභසාධනයට බලපාන නොයෙකුත් වෙනත් අංශ ඇතුළු පුළුල් පරාසයක පිහිටි මානව හා ස්වභාවික සම්පත් මත දේශගුණ විපර්යාසය නිසා ඇතිවන බලපෑම දැකිය හැක. දේශගුණික විපර්යාසයන් නිසා ඇතිවන ඇතැම් ප්‍රතිවිපාක ඇතැම් පාර්ශ්වයන්ට කෙටිකාලීනව වාසි සහගත වුවත්, දිගුකාලීනව එය දරුණු විපත් ඇති කරනු ඇත. ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළයෑම නිසා ඇතිවන මානව හා පාරිසරික බලපෑම අවමකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කිරීම ලෝකය හමුවේ ඇති විශාල අභියෝගයකි.

ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළයෑම නිසා ඇතිවන දේශගුණික විපර්යාසයන් අඩු කිරීම සඳහා රටවල් අතර එකඟතාවයක් ඇතිකිරීම වෙනුවෙන් ඇතිකරගත් ජාත්‍යන්තර සම්මුතියවන එක්සත් ජාතීන්ගේ සාමූහික දේශගුණික වෙනස්වීම පිළිබඳ සම්මුති රාමුවට (United Nations Framework Convention on Climate Change) සංශෝධනයක් වශයෙන් ඉදිරිපත් කළ කියෝනෝ ප්‍රඥප්තිය හරිතාගාර වායු විමෝචනය අඩු කිරීම සඳහා ඇතිකරගත් අන්තර්ජාතික සම්මුති රාමුව වේ. ලෝකය පුරා සිදුවන හරිතාගාර වායු විමෝචන මට්ටම අඩු කිරීම සඳහා රටවල්වලට ඉලක්ක ලබාදීම මගින් ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළයෑම පාලනය කිරීම සඳහා මෙම ප්‍රඥප්තිය ඇති කරගන්නා ලදී. කලාපයන් හා රටවල් සම්බන්ධයෙන් මෙම ඉලක්කයන් එකිනෙකට වෙනස් වන අතර, 2008-2010 ගිවිසගත් කාලය තුළ සමස්ත ලෝකයේම හරිතාගාර වායු විමෝචන මට්ටම 1990 දී පැවැති පදනම් මට්ටම වන සියයට 5.2 ක මට්ටමට වඩා අඩු මට්ටමකට ගෙන ඒම මූලික ඉලක්කය වේ. මෙම සම්මුතිය මගින් සියළුම හරිතාගාර වායු පිළිබඳව සැලකිලිමත්වන අතර, කියෝනෝ ප්‍රඥප්තියේ මූලික අරමුණ වනුයේ කාබන් ඩයොක්සයිඩ් (CO₂), මීතේන් (CH₄), නයිට්‍රස් ඔක්සයිඩ් (N₂O), හයිඩ්‍රෝෆ්ලෝරෝ කාබන් (HFCs), පර්ෆ්ලුරෝ කාබන් (PFCs), සල්ෆර් හෙක්සාෆ්ලෝරයිඩ් (SF₆) මට්ටම අවම කිරීමයි.

කාබන් වෙළෙඳාමෙහි අරමුණ වනුයේ හරිතාගාර වායු විමෝචනය වීමෙන් ඇතිවන බලපෑම අඩුකිරීම සඳහා, වාර්ෂිකව සිදුවන සමස්ත හරිතාගාර වායු විමෝචනය ඉහළයෑම පාලනය කර ස්ථාවර මට්ටමක පවත්වාගෙන යෑමට, එම හරිතාගාර වායු විමෝචනය අඩුකරන ප්‍රමාණයට මූල්‍ය අගයක් ලබාදීම වන අතර, එම වෙළෙඳාම කර්මාන්තයක් වශයෙන් කරගෙන යෑම කාබන් වෙළෙඳාම යන්නෙන් අදහස් වේ. මෙම කාබන්

විමෝචනය අඩු කිරීමේ ප්‍රමාණය, ව්‍යාපාර අතර, එනම් විමෝචනය ඉහළ අගයක් ගන්නා ව්‍යාපාර සහ විමෝචනය අඩු ව්‍යාපාර අතර හුවමාරු කරගතහැකි අතර, නැතහොත් ඒවා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ පවතින මිල ගණන් යටතේ විකිණිය හැකිය. 2005 දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 10.9 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කළ කාබන් වෙළෙඳපොළ වටිනාකම 2009 වන විට සියයට 89 ක සංයුක්ත වාර්ෂික වර්ධනයකින් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 139 ක් දක්වා වැඩි වී ඇත. ජාත්‍යන්තර කාබන් වෙළෙඳපොළ 2012 න් පසුව ඉහළ වේගයකින් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එය 2020 වන විට එ.ජ.ඩොලර් ට්‍රිලියන 1.2 ක් පමණ වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

කෙසේනමුත්, කාබන් වෙළෙඳාම සඳහා ඇති පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණයට (Clean Development Mechanism) පරිසර දූෂණය කරන නිෂ්පාදකයා විසින් එහි පිරිවැය දැරිය යුතුය යන මූලධර්මය ඇතුළත් නොවන බව මෑතකදී හඳුනාගෙන ඇත. කාබන් විමෝචන අඩු කිරීම පරිසර දූෂණය අඩුකිරීම සඳහා දිරිගැන්වීමක් ලබා දී නොමැති බව රටවල් මේ වන විට අවබෝධ කරගෙන ඇති නිසා කාබන් විමෝචන අඩු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඉහළ අවම මිලක් හඳුන්වා දී ඇති අතර, එමගින් බලශක්තිය වැඩිපුර යොදාගන්නා කර්මාන්තවල අවසන් නිෂ්පාදන පරිභෝජනය කරන පාරිභෝගිකයන්හට වැඩි මිලක් ගෙවීමට සිදුව ඇත. ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් නිසා පරිසරයට ඇතිවන අහිතකර බාහිරතා සඳහා කළයුතු ගෙවීම් නිෂ්පාදකයන් විසින් තම නිෂ්පාදන පිරිවැයට එකතු කිරීම නිසා නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ යන අතර, අවසානයේ දී පාරිභෝගිකයන් විසින් එම භාණ්ඩ පරිභෝජනය කිරීම සඳහා වැඩි පිරිවැයක් දරනු ලබයි. මෙම ක්‍රියාදාමය නිසා අවසානයේ දී පරිසර දූෂණය කරන නිෂ්පාදකයන් එහි පිරිවැය පාරිභෝගිකයන් වෙතට විතැන් කිරීම නිසා කාබන් වෙළෙඳාම තුළින් පාරිභෝගිකයන්ට හෝ සමස්ත ලෝකයට කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් අත් නොවේ. විශේෂයෙන්ම, පරිසර දූෂණය ඉහළ අගයක් ගන්නා රටවල් පරිසර දූෂණය අඩු අගයක් ගන්නා රටවලින් කාබන් විමෝචන අඩුකිරීම මිලට ගැනීමේ දී ඒ සඳහා දරණ පිරිවැය, අඩු පරිසර දූෂණයක් සහිත රටවල් මෙම රටවලින් භාණ්ඩ ආනයනය කිරීමේ දී ගෙවිය යුතු පිරිවැයට නැවත එක් කිරීම මගින්, තමන් දරන ලද පිරිවැය හිලවී කර ගැනීමට පෙළඹේ. එම නිසා මෙම යාන්ත්‍රණයම විෂම වක්‍රයක් බවට පත්වී ඇති අතර, විමෝචන අඩු කිරීම තුළින් අපේක්ෂා කරන ප්‍රතිඵල ඉටු වී නොමැත. එම නිසා, මේ සඳහා එකම විසඳුම වන්නේ අඳුළු රටවලට පනවා ඇති පරිසර දූෂණ ඉලක්ක මට්ටම් ඉක්මවා නොයෑමට ඔවුන් පරිසර දූෂණය සිදුකරන ක්‍රියාවලීන් ඇත් වී සිටීම වන අතර, එමගින් පාරිභෝගිකයන්ට පිරිවැයක් දැරීමට සිදුනොවන ලෙස පරිසර දූෂණය අඩුකළ හැකිය.

කලාපය අඩු වීම, ඉඩම් සෝදා පාළුව, අහිතකර අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, ජෛව විවිධත්වයට හානිවීම, වායු දූෂණය, කාලගුණ විපර්යාස, ස්වභාවික සම්පත් අයථා ලෙස උපයෝජනය කිරීම සහ රට තුළ ජල සම්පත, මත්ස්‍ය සම්පත, වෙරළ හා සාගර කලාප දූෂණය මේ අතරට අයත් වේ. බොහොමයක් පාරිසරික ගැටළුවලට හේතු වී ඇත්තේ ජනගහන වර්ධනයත් සමග ස්වභාවික පරිසරය හා බැඳී අවශ්‍යතා ඉහළ යෑමයි. මේ වනවිට, රට තුළ ස්වභාවික පරිසරයෙන් විශාල කොටසක් ඉදිකිරීම් හා වගා බිම් බවට පරිවර්තනය කොට ඇත.

ස්වභාවික සම්පත් තිරසාර හා කාර්යක්ෂමව ප්‍රයෝජනයට ගැනීම පිළිබඳව පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් 2010 වසර තුළදී විවිධ ක්‍රියා මාර්ග ගන්නා ලදී. 2009 දී ආරම්භ කරන ලද “හරිත ලංකා” ව්‍යාපෘතිය 2010 වසරේ දී ද ක්‍රියාත්මක විය. “නිල්ල පිරුණු රටක්” යන රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය යටතේ 2010 දී “දැයට සෙවණ” වැඩසටහන ආරම්භ කෙරිණි. ගස් මිලියන 1.1 ක් සිටුවීමේ රුක් රෝපණ වැඩසටහන මෙම තේමාව යටතේ ක්‍රියාත්මක විය. තවද, පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් මානව අවශ්‍යතාවයන්ට සුදුසු මට්ටමට ජලයේ ගුණත්වය වර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබේ. මීට අමතරව, “පවිත්‍ර ගංගා” වැඩසටහන යටතේ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය හා ජා.ජ.ස.ජ.ම. එක්ව දෙසතියකට වරක් ගංගා ජලයේ ගුණාත්මකභාවය අධීක්ෂණය කිරීමේ වැඩ පිළිවෙළක් සකස් කරන ලදී. 2010 වසරේ දී කාලගුණ විපර්යාස ද අභියෝගයක් ලෙස හඳුනාගන්නා ලද අතර, පරිසර අමාත්‍යාංශය සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනාවාස සංගමය සමග ඒකාබද්ධව

දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම අවසන් කළ අතර, දකුණු ආසියාතික සහයෝගීතා සංවිධානයේ තුන් අවුරුදු වැඩපිළිවෙළ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. සංචාරක කර්මාන්තයේ තිරසාර පැවැත්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා විනෝදාස්වාදය ලබා දෙන ස්ථාන සපයන අතරම, සම්පත් සංරක්ෂණය වන ලෙස තෙත් බිම් හඳුන්වා දීම සඳහා “හරිත කව ව්‍යාපෘතිය” මේ වන විට ක්‍රියාත්මක කර ඇත. මීට අමතරව 2010 වසරේ දී “පරිසර පාලනය”, වන වගා ව්‍යාපෘති සහ හරිත වර්ණ ප්‍රදාන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය ද පරිසර සංරක්ෂණය සඳහා ක්‍රියාමාර්ග රැසක් ගෙන ඇත. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් උතුරු හා දකුණු පලාත්වල උපාය මාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. දකුණු පලාතේ ගුවන් තොටුපොළ, වරාය, ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාංගනය, කර්මාන්තපුර සහ සංචාරක කලාප ආදී සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා සුදුසු ඉඩම් හඳුනාගෙන ඇත. උතුරු පලාත් සඳහා උපාය මාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම් ක්‍රමය මගින් පරිසරය සංරක්ෂණය කරන අතර, එහි සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්වලට පහසුකම් සපයනු ලබයි. තවදුරටත් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් ග්‍රාමසේවා වසම් මට්ටමින් පාරිසරික සම්පත් තොරතුරු පද්ධතියක් සහ ශ්‍රී ලාංකීය සමාජයීය ආර්ථික දත්ත එකතුවක් සකස් කොට ඇත. මෙම දත්ත පද්ධතිය පාරිසරික ඇගයීමේ දී, කළමනාකරණයේ දී, හැසිරවීමේ දී, සංවර්ධනය කළ හැකි ප්‍රදේශ හඳුනාගැනීමේ දී සහ ආපදා කළමනාකරණ සැලසුම්වලදී ඉතා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.

